

Møteinnkalling

Utval:	Utval for miljø og samferdsel
Møtestad:	Møterom Sunnhordland, 4.etg., Fylkeshuset, og Grand hotel Terminus
Dato:	07.04.2016
Tid:	10:30

Du vert med dette kalla inn til møte i utvalet for miljø og samferdsel torsdag 7. april 2016.

Del 1: Orientering om KVV Logistikknutepunkt for Bergensområdet

Stad: Grand hotel Terminus

Tid: 10.30-13.00

Program:

- Orientering av Jernbaneverket v/Lars Christian Stendal
- Innlegg av representantar frå aksjonsgrupper mot lokalisering av logistikknutepunktet.

Kvar aksjonsgruppe får inntil 20 min kvar til presentasjon. Det vert sett av tid for spørsmål og synspunkt frå medlemmane i dei politiske utvala.

Del 2: Møte i utval for miljø og samferdsel

**Stad: Agnes Movinckelsgt 5, Bergen
Møterom Sunnhordland**

Det er lagt opp til slik timeplan for møte:

09.00 - 10.15	Gruppemøte
10.30 - 13.00	Høyringsseminar på Hotel Terminus
13.00 - 13.45	Retur til fylkeshuset og lunsj
13.45 -	Sakshandsaming

Dersom nokon av utvalet sine medlemmer ikkje kan møta og må melda forfall, vert dei bedne om å gjere dette snarast ved å fylle ut skjemaet på www.hordaland.no/forfall eller sende melding til folkevalde@hfk.no.

Innkallinga gjeld valde medlemmer i Utval for miljø og samferdsel. Ved eventuelt forfall frå faste medlemmer vil varamedlemmer bli kalla inn særskilt.

Nils T. Bjørke
utvalsleiar

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off.
PS 40/16	Godkjenning av innkalling og saksliste		
PS 41/16	Godkjenning av møtebok forrige møte		
PS 42/16	Referatsaker (meldingar)		
RS 24/16	Bruk av "superbusser" på flere ruter - svar på spørsmål	2016/412	
RS 25/16	Spørsmål om trafikksikringstiltak i Hetlevikåsen	2016/412	
RS 26/16	Svar på spørsmål knytt til vegdekke på Fv. 402 og Fv. 404	2016/412	
RS 27/16	Svar på oversendingsforslag frå Misa - Bybanen, dagens jernbaneterminal og Mindemyren - orientering om status	2016/412	
RS 28/16	Svar på spørsmål om korleis Skyss kan sikra eit betre samarbeid med transportselskapa i spørsmål knytt til arbeidsmiljø og HMS	2016/412	
RS 29/16	Hardangerbrua - status trafikkutvikling og inntekter	2014/16224	
RS 30/16	Grindgut - kostnader for bompengeselskapa	2014/13527	
RS 31/16	Oversendingsforslag frå Utval for miljø og samferdsel	2016/412	
RS 32/16	Hegglandsdalsvegen i Os - spørsmål om tidsbruk knytt til rydding av veg	2016/412	
PS 43/16	Nærmiljø og lokalsamfunn som fremjer folkehelse i Hordaland	2015/6388	
PS 44/16	Overvatn i byar og tettstader. Fråsegn til NOU 2015:16	2016/1308	
PS 45/16	Ymse		

PS 40/16 Godkjenning av innkalling og saksliste

PS 41/16 Godkjenning av møtebok forrige møte

PS 42/16 Referatsaker (meldingar)

Notat

Dato: 16.02.2016
Arkivsak: 2016/412-1
Saksbehandlar: knudjuv

Til: Utval for miljø og samferdsel

Frå: Fylkesrådmannen

Bruk av "superbusser" på fleire ruter - svar på spørsmål

I møte i Utval for Miljø og Samferdsel 14. januar 2016 stilte representanten **Gustav Bahus (Frp)** stilte slikt spørsmål:

"Til samferdselsavdelinga, Skyss og Statens vegvesen.
"Superbussane" går i dag mot høgskulen frå sentrum. Det har vore stilt spørsmål om ein kan prøve ut fleire ruter, til dømes mot Åsane.

Kven arbeider med dette, og når reknar ein med at ein kan sjå "superbussane" på andre strekningar/ruter?"

Vegdirektoratet har gitt dispensasjon til å køyre maksibussane på linje 9 og linje 2. På linje 2 er haldeplassane førebels ikkje lange nok. Utviding av desse ligg i handlingsprogrammet til Bergensprogrammet.

I dispensasjonen frå Vegdirektoratet ligg det krav om at bruken av maksibussane skal evaluerast. Det er Vegdirektoratet som gjer denne evalueringa. Vi er kjent med at dei er i gang med arbeidet, men ikkje med kva tid det vil vere ferdig. Etter at Vegdirektoratet har lagt fram resultatet av evalueringa, vil Skyss leggje ein plan for den vidare bruken av maksibussane.

Notat

Dato: 23.02.2016
Arkivsak: 2016/412-5
Saksbehandlar: knudjuv

Til: Utval for miljø og samferdsel

Frå: Fylkesrådmannen

Spørsmål om trafikksikringstiltak i Hetlevikåsen

I møteboka frå samferdselsutvalet sitt møte 14. januar 2016 er det teke inn fylgjande oversending frå representanten **Roald Kvamme (A)**.

«Loddefjord Utvalget ønsker at det blir satt fokus på å trygge barnas skolevei her i bydelen vår.

I den forbindelse har vi sett på fylkesveien/kommunale veien som går i Hetlevikåsen. Denne veien som er ca 2 km lang er helt uten fartsdumper, overgangsfelt og har en fartsgrense på 50 km/t.

Både barn og voksne krysser denne veien daglig på vei til og fra skole, butikk, buss, jobb, fritidsaktiviteter, barnehager osv.

Tilsvarende vei er Vadmyrveien der fartsgrensen er satt ned til 30 og det er laget både humper og overgangsfelt.

Dersom det er ønskelig stiller vi gjerne opp for å delta på en befarings av fylkesveien.

Spørsmål:

Kan fylkeskommunen følgja opp innspelet knytt til trafikksikring frå Loddefjordutvalget slik at ein kan få vurdert eventuelle tiltak?»

Vedlagt er brev frå Statens vegvesen med svar på oversendinga.

Fylkesrådmannen har ingen ytterlegare kommentarar til saka.

Statens vegvesen

Hordaland fylkeskommune –
Samferdsleavdelinga
Postboks 7900
5020 BERGEN

Behandlende enhet: Region vest Saksbehandler/telefon: Knut Helge Olsen / 55516534 Vår referanse: 16/22031-2 Deres referanse: Vår dato: 10.02.2016

Trafikksikring – Fv. 196 Hetlevikåsen, Bergen kommune.

I møte 14. januar 2016, Miljø- og samferdselutvalet i Hordaland fylkeskommune, stilte Roald Kvamme (A) følgjande spørsmål:

*"Til samferdselsavdelinga.
Innspelet frå Loddefjordutvalget:*

«Vedr fylkesvei i Hetlevikåsen

Loddefjord Utvalget ønsker at det blir satt fokus på å trygge barnas skolevei her i bydelen vår. I den forbindelse har vi sett på fylkesveien/kommunale veien som går i Hetlevikåsen. Denne veien som er ca 2 km lang er helt uten fartsdumper, overgangsfelt og har en fartsgrense på 50 km/t. Både barn og voksne krysser denne veien daglig på vei til og fra skole, butikk, buss, jobb, fritidsaktiviteter, barnehager osv. Tilsvarende vei er Vadmyrveien der fartsgrensen er satt ned til 30 og det er laget både humper og overgangsfelt.

Dersom det er ønskelig stiller vi gjerne opp for å delta på en befarings av fylkesveien.

Kan fylkeskommunen følgja opp innspelet knytt til trafikksikring frå Loddefjordutvalget slik at ein kan få vurdert eventuelle tiltak?»

I dette høvet finn ein prioriterte tiltak knytt til trafikktryggleik i Hordaland fylkeskommune sitt Plan- og byggeprogram for fylkesvegane i Hordaland (2016), Tiltaksplan for trafikksikkerhet 2014–2017, og i Bergen kommune sin trafikksikringsplan (2014–2017).

Det er ikkje sett av midlar eller prioritert særskilte trafikktryggingstiltak for Fv. 196 Hetlevikåsen i inneverande Plan- og byggeprogram for fylkesvegane, eller i tiltaksplan for trafikksikkerhet 2014–2017. I trafikksikringsplanen til Bergen kommune 2014–2017 finn ein ett registrert innspel i form av ynskje om tiltak ID5435 Gangfelt Mathopsveien–Hetlevikåsen.

Postadresse
Statens vegvesen
Region vest
Askedalen 4
6863 LEIKANGER

Telefon: 02030
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Nygårdsgaten 112
5008 BERGEN

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Landsdekkende regnskap
9815 Vadsø

Vegen er relativt smal, utan gul midtstripe, men med langsgåande tilbod i form av einssidig fortau. Vegen er trase for buss, fartsgrensa er 50 km/t, og gjennomsnittlig trafikkmengde på 3500 per årsdøgn i nedre del av vegen. Øvre del av vegen karakteriserast med låg trafikk av køyretøy (hhv. 1300ÅDT og 800ÅDT).

Dei siste åtte år er det registrert tre trafikkulukke med lettare personskade. Alle tre var motorsykkellukker (ein i 2010 og to i 2013).

I mai 2014 vart det gjennomført fartsmålingar ved gangfelta. Fartsmålingane synar eit nivå på 3–5 km/t over 45 km/t. Noko som er ein indikasjon på at tiltak bør vurderast for å redusere fartsnivå ved gangfelta.

Ut frå dagens prioriteringar i Plan- og byggeprogram, og Tiltaksplan for trafikksikring synast det mest aktuelt at tiltak vurderast i komande planperiode 2018–2021. Vi gjer merksam på at Bergen kommune startar arbeidet med ny trafikktryggleiksplan i 2016, og tilsvarande vil det i 2016 verte oppstart på arbeidet med ny tiltaksplan for trafikktryggleik i Bergensprogrammet.

Vegavdeling Hordaland
Med hilsen

Olav Finne
Avdelingsdirektør

Olsen Knut Helge
Seniorrådgjevar

Kopi
Hordaland fylkeskommune, Samferdselavdelinga Hordaland Fylkeskommune Postboks 7900,
5020 BERGEN

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Notat

Dato: 16.03.2016
Arkivsak: 2016/412-9
Saksbehandlar: knudjuv

Til: Utval for miljø og samferdsel

Frå: Fylkesrådmannen

Svar på spørsmål knytt til vegdekke på Fv. 402 og Fv. 404

I møteboka frå samferdselsutvalet sitt møte 10. mars 2016 er det teke inn fylgjande oversending frå representanten **Astrid Byrknes (A)**.

«Eg ynskjer å få ein vurdering av desse tilstandane som Elisabeth Mehl Winge tek opp i denne mailen under.

Vegen er fylkesveg 402 meiner eg, Seim - Feste. Då desse utbetringane ikkje er på lista over Punktutbetring så ber eg likevel om at dette vert vurdert med andre midlar. Eg veit at strekninga er dårleg, men at det er så gale som denne mora beskriv det visste eg ikkje. Ho viser også til skoleskyssen og bussmateriellet som ikkje passar inn.»

Vedlagt er brev frå Statens vegvesen med svar på oversendinga.

Fylkesrådmannen har ingen ytterlegare kommentarar til saka.

Statens vegvesen

Hordaland fylkeskommune –
Samferdsleavdelinga
Postboks 7900
5020 BERGEN

Behandlende enhet: Region vest Saksbehandler/telefon: Knut Helge Olsen / 55516534 Vår referanse: 16/41153-2 Deres referanse: Vår dato: 15.03.2016

Fylkesveg 404 og 402 i Lindås kommune – Utfordringar knytt til vegdekke

Representanten Astrid Byrknes i Miljø- og samferdselsutvalget i Hordaland fylkeskommune har stilt følgjande spørsmål til Statens vegvesen:

Eg ynskjer å få ein vurdering av desse tilstandane på fylkesveg 402 og 404, Seim – Feste kai. Behova for utbetringane er ikkje er på lista over Punktutbetring så ber eg allikevel om at dette vert vurdert med andre midler. Strekninga blir omtala som svært dårleg av brukarar mellom anna i e-postkorrespondanse med Elisabeth Mehl Winge. Eg veit at strekninga er dårleg, men at det er så gale som denne mora beskriv det visste eg ikkje. Ho viser også til skoleskyssen og bussmateriellet som ikkje passar inn.

Det er ikkje lagt inn midlar til dekkefornyng for strekninga i inneverande dekkeleggingsprogram til Hordaland fylkeskommune, og strekninga er heller ikkje prioritert i høve til fylkeskommunen sine punktutbetringstiltak. Strekninga ligg ikkje på det overordna fylkesvegnettet.

Statens vegvesen har vore på befaring på strekninga Fv. 402 og 404 den 3. mars 2016 i samband med innkomne klager på kvaliteten til vegdekket.

Statens vegvesen vurderar arbeidet som er utført på strekninga som i henhold til kontrakt. Nokre parti har avskalling av dekke, men ikkje slaghol. Strekninga Tofte – Feste kai er det strekket med dårlegast kvalitet med mykje lapping – strekninga har behov for nytt dekke.

Postadresse
Statens vegvesen
Region vest
Askedalen 4
6863 LEIKANGER

Telefon: 02030
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Nygårdsgaten 112
5008 BERGEN

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Landsdekkende regnskap
9815 Vadsø

Vegavdeling Hordaland
Med hilsen

Olav Finne
Avdelingsdirektør

Olsen Knut Helge
Seniorrådgjevar

Kopi
Hordaland fylkeskommune, Samferdselavdelinga Hordaland Fylkeskommune Postboks 7900,
5020 BERGEN

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Notat

Dato: 15.03.2016
Arkivsak: 2016/412-8
Saksbehandlar: knudjuv

Til: Utval for miljø og samferdsel

Frå: Fylkesrådmannen

Svar på oversendingsforslag frå Misa - Bybanen, dagens jernbaneterminal og Mindemyren - orientering om status

I møtebok frå møte i Misa 14. januar 2016 er det teke inn følgjande frå **Marthe Hammer (SV)**:

"Viser til oppslag i BA lørdag 2. januar om modernisering av dagens jernbaneterminal der Jernbaneverket og Bergen kommune er einig om å få på plass ein intensjonsavtale med mål om å få til ein oppstart av bybanen mot vest i løpet av 2008 og nødvendig areal til godsterminalen dei neste 10 - 15 år. Dette er av stor interesse for fleire og har følgjar for framdrift for andre saker.

Kan utval for miljø og samferdsle få ei orientering om kva som har skjedd i denne viktige saka?

For utvalet er det av særleg interesse å få oversyn over verknader for Bybanetrase til Fyllingsdalen, økonomiske konsekvensar, effektivitet av jernbanetransport med ny terminal og transportarbeidet for varedistribusjon i Bergen."

Marthe Hammer bad om å få skriftleg orientering om status.

Bergen kommune er ansvarleg for planlegging av Bybanen. For tida er det stort fokus på å finne gode løysingar for byggesteg 4, frå Bergen sentrum om Haukeland sjukehus og Mindemyren til Fyllingsdalen. Bybanen vil her dekke fleire av dei store målpunkta og byutviklingsområda, samstundes som ho knyter saman store bydelar slik at kollektivtrafikken blir raskare enn alternativ transport. Frå Minde og inn til sentrum vil dagens linje bli avlasta på den mest belasta strekninga.

Mange tema er nå under utgreiing og planlegging, mellom anna langsetter Jernbanverket sin eigedom, som strekker seg frå togstasjonen til sør på Mindemyren. Arbeidet skjer i nært samarbeid mellom dei aktuelle etatane, deriblant Hordaland fylkeskommune.

Løysingar og konsekvensar er ikkje klare. Det er derfor ikkje mogeleg å seie no kva verknader det vil ha for drift av jernbanetransport og nytt logistikknutepunkt, langt mindre økonomiske konsekvensar.

Hordaland fylkeskommune vil vere høringspart i plansaken, og vil truleg gje formell uttale til hausten 2016.

Notat

Dato: 14.03.2016
Arkivsak: 2016/412-7
Saksbehandlar: knudjuv

Til: Utval for miljø og samferdsel

Frå: Fylkesrådmannen

Svar på spørsmål om korleis Skyss kan sikra eit betre samarbeid med transportselskapa i spørsmål knytt til arbeidsmiljø og HMS

På møte i Misa 11.02.2016 viste **Roald Kvamme (A)** til spørsmåla sine i møtet 14.01.2016, og påpeikte at han bad om skriftleg svar også på spørsmålet om korleis Skyss kan sikra eit betre samarbeid med transportselskapa i spørsmål knytt til arbeidsmiljø og HMS i saker som omfatta begge partar.

Spørsmålet frå Roald Kvamme i møtet 14.01.2016 var følgjande:

Korleis kan Skyss sikra eit betre samarbeid med transportselskapa i spørsmål knytt til arbeidsmiljø og HMS i saker som omfatta begge partar?

Det er ved fleire høve peika på utfordringar knytt til ansvarsdelinga mellom Skyss og transportselskapa i spørsmål som gjeld arbeidsmiljø og HMS for sjåførane. I dag er det etablert eit kontaktorgan mellom Skyss og transportselskapa der ein også kan ta opp denne type saker men det vert hevda at dette ikkje fungera godt nok og at saker ikkje har vorte løyst på ein god nok måte. Det er mellom anna vist til ei sak som er meldt inn for arbeidstilsynet som eksempel på utfordringa.

Det må vera i alle si interesse at ein finn gode løysingar på samarbeid omkrings dette viktige området og at dette vert prioritert."

Dialogforum buss Hordaland vart oppretta i februar 2015, etter initiativ frå Skyss, nettopp for å betre samarbeidet med operatørane og deira tilsette særleg i saker som gjeld arbeidsmiljø og HMS. Mandatet for forumet er å utveksle informasjon, diskutere konkrete tilhøve og gjere avklåringar kring vidare oppfølging av saker. Dei som møter er ein representant for kvar av dei to store fagforeiningane, ein representant for verneomboda, ein representant frå NHO Transport Hordaland og representantar frå leiinga i Skyss. Alle møter i forumet har ein agenda som er sendt ut på førehand etter innspel frå dei ulike deltakarane. Saka det vert vist til i spørsmål frå Roald Kvamme (A) og som har vore handsama av Arbeidstilsynet, vart meldt dit før Dialogforum buss Hordaland vart oppretta. Saka har vore diskutert på møta i forumet, og partane har informert kvarandre og ein har diskutert dei ulike syna partane har på den konkrete problemstillinga.

Skyss kjenner seg ikkje igjen i påstanden om at dialogforum ikkje fungerer godt nok eller at saker ikkje vert løyst på ein god nok måte. I møte 8. februar i år vart det gjennomført ei evaluering av Dialogforum buss

Hordaland etter eitt år. Partane som tek del i forumet var samde om at forumet fungerer slik det var meint. Tillitsvalde og verneombod gav i dette møtet uttrykk for at dei opplever å verte høyrte, at dei har fått gjennom nokre saker, men understreker at det også er mange saker som står att å løyse i tida som kjem.

Skyss meiner at Dialogforum buss Hordaland er eit godt tiltak som allereie har hatt effekt i form av betre samarbeid i saker som gjeld arbeidsmiljø og HMS. Ein vil gjennom forumet sikre at samarbeidet med operatørane og deira tilsette held fram på ein god måte, og sjå til at dette viktige området også vert prioritert vidare.

Referatsak

Dato: 29.02.2016
Arkivsak: 2014/16224-20
Saksbehandlar: bjomidt

Til: Utval for miljø- og samferdsel
Fylkesutvalet

Frå: Fylkesrådmannen

Hardangerbrua - trafikk og inntekter

Bakgrunn

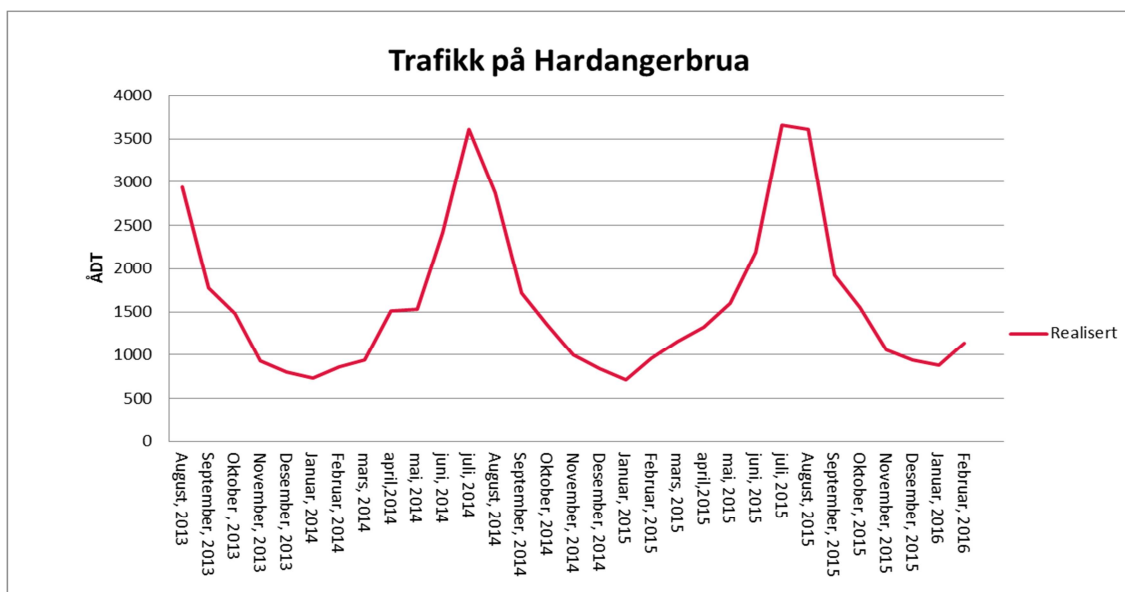
Sidan opninga av Hardangerbrua 17. august 2013, har trafikknivå og gjennomsnittleg passeringssinntekt vore noko lågare enn føreset i St. prp. 2 (2005 – 2006). Fylkesrådmannen har i SAMU melding115/14 meldt at han vil halda dei politiske organa i fylkeskommunen orienterte om trafikk- og inntektsutviklinga for Hardangerbrua.

Trafikkutvikling

I St. prp. 2 (2005 – 2006) er det lagt til grunn ein årstdøgntrafikk for Hardangerbrua ved årsskiftet 2011/2012 på 2 000 kjøretøy basert på trafikkopning på brua i 2011. I St. prp. 2 (2005 – 2006) er det føreset 0,9% årleg generell trafikkvekst i området i perioden 2012 – 2020:

År	Trafikknivå	Realisert	Avvik	Avvik i %
2014	2054	1621	-433	-21,1 %
2015	2073	1730	-343	-16,5 %

Trafikken over Hardangerbrua har auka sidan oppstart. Det passerte 109 fleire bilar per dag i 2015 enn i 2014, som er ein auke på 6,7%. Men trafikken er framleis langt lågare enn føreset.

Det er store sesongvariasjonar i trafikken over Hardangerbrua. Trafikken er høgast om sommaren og lågast om vinteren, noko som skuldast sommarturisme og vinterstengingar på Hardangervidda.

Inntektsutvikling

År	Tal passeringar				Totalt	Driftsinntekter		Gjennomsnittleg passeringssinntekt (kr)
	Lett bil		Tung bil			Passeringssinntekter	Andre inntekter	
	Tal passeringar	andel	Tal passeringar	andel				
2013*	173 340	91,1 %	17 000	8,9 %	190 340	29 661 592	1 739 038	156
2014	550 410	93,0 %	41 428	7,0 %	591 838	84 848 978	6 515 362	143
2015	578 318	91,6 %	53 258	8,4 %	631 576	93 683 603	-	148

*Frå og med 18. august og ut året

Passeringssinntektene har auka frå omlag 85 mill.kr. i 2014 til omlag 94 mill.kr. i 2015. Dette skuldast at talet på passeringar har auka, men også at ein større del av køyretøya er tunge køyretøy. Gjennomsnittleg passeringssinntekt har auka frå kr. 143 i 2014 til kr. 148 i 2015. Inntektstapet frå elbilar er lågt, då det er få elbilar som køyrer over brua. Passeringar med elbil: 0,78% i 2013, 1,68% i 2014 og 2,78% i 2015.

Innkrevingstid

Som hovudregel skal maksimal innkrevingstid i ein bomstasjon vera 15 år. For Hardangerbrua er det føresett 15 år med etterskottsinnkreving. Om økonomien i prosjektet vert svakare enn rekna med, kan bompengeselskapet etter søknad og avtale med Vegdirektoratet auka takstane med inntil 20 % ut over pristiginga og/ eller forlenga innkrevingsperioden med inntil 5 år.

Takstane på Hardangerbrua er høge samanlikna med mange andre prosjekt. Ein takstauke utover den generelle prisstiginga vil kunna gje trafikkavvising og reduserte inntekter. Det er derfor meir aktuelt å forlenga innkrevingsperioden heller enn å auka takstane.

Det er uvisst kva utviklinga framover vil bli for trafikkvekst, rente, prisstiging og fordeling av køyretøy på takstgrupper. Men berekingar syner at dersom trafikkutviklinga held fram i samsvar med NTP prognosen for området (+0,9% i året), er det sannsynleg at innkrevingstida må utvidast frå 15 år til 18 – 19 år. Brua er då nedbetalt i 2032. Om det vert aktuelt å auka takstane eller forlenga innkrevingsperioden med 5 år, vil dei fylkespolitiske organa få søknaden frå bompengeselskapet til uttale.

NotatDato: 10.03.2016
Arkivsak: 2014/13527-12
Saksbehandlar: bjomidt

Til: Utval for miljø- og samferdsel

Frå: Fylkesrådmannen

Grindgut - kostnader for bompengeselskapa**Bakgrunn**

Askøy Bompengeselskap AS har stilt spørsmål ved kvifor selskapet må betala for påløpte utviklingskostnader for sentralsystemet Grindgut. Sentralsystem (også kalla baksystemet) er eit samleomgrep på alle administrative system eit bompengeselskap må ha for å krevja inn bompenger. Samferdselsavdelinga har i epost til Vegdirektoratet 23.11.2015 spurt om kva heimel Vegdirektoratet har for å bompengefinansiera FoU prosjektet Grindgut, når det ikkje kjem bompengeselskapa og bilistane til gode. Utviklingskostnadane for Grindgut er blitt fakturert bompengeselskapa i høve til trafikkta i dei aktuelle bompengeprojekta. Bergen bompengeselskap t.d. har betalt 10,3 mill. kr. for Grindgut prosjektet i tillegg til ordinære utviklingskostnader for AutoPass systemet.

Kort om sentralsystemet og Grindgut

Automatiske bomstasjonar er basert på AutoPASS-systemet som består av vegkantutstyr (bomstasjon), bompengebrikke og sentralsystem. Det er Statens vegvesen som er systemeigar av sentralsystemet, medan bompengeselskapa er brukarar av systemet. Statens vegvesen er eigar av alt vegkantutstyr som vert nytta ved innkreving av bompenger på offentlig veg. Statens vegvesen har som følge av dette hovudansvaret for val, innkjøp og etablering av innkrevingssystema i dei enkelte bompengeprojekta.

Vegdirektoratet har leigd sentralsystem, dagens løysing, hos Q-free sidan 2007. AutoPASS-selskapa betalar for CS Norge direkte til Q-Free ASA i tråd med inngått rammeavtale mellom Statens vegvesen Vegdirektoratet og Q-Free ASA. Då leigeavtalen gjekk ut fant Vegdirektoratet ut at dei skulle eiga systemet sjølv og heller køyra nye anbud på nyutvikling og drift. Statens vegvesen vedtok derfor i februar 2012 å utvikla og innføra eit nytt sentralsystem for bompengebetaling. Innkjøp, utvikling og innføring av nytt sentralsystem skulle gjerast i regi av prosjektet «AutoPASS Grindgut» med IBM som leverandør.

Planen var at systemet skulle takast i bruk hausten 2015. 27. juli 2015 vart avtalen med IBM heva grunna misleghald. Det var då påløpt 170 mill.kr. i utviklingskostnader. Statens vegvesen har fremja krav om erstatning og varsla rettslege skritt. IBM har varsla motkrav. Kva sluttkostnaden vert veit ein ikkje før rettsystemet har handsama krava.

Finansieringsplikt for tiltaket, ikkje for produktet

Frå Vegdirektoratet sitt svar til samferdselsavdelinga i epost frå 4.3.2016:

«De løpende kostnadene for prosjektet har blitt dekket av bompenger ved at utgiftene har blitt fakturert bompengeselskapene i tråd med Prop. 1 S (2012-2013), side 72. Prosjektets resultat skulle være en utskifting av innkrevningssystemet. Bompengeavtalens pkt. 2.3 hjemler finansieringsplikt. Finansieringsplikten gjelder tiltaket, ikke resultatet. Tiltak som inngår i bompengeselskapenes finansieringsplikt tillates dekket av bompengemidler, jfr. Bompengeavtalens pkt. 1.3 annet ledd. Statens vegvesen vurderer nå alternative løsninger for å sikre en kontinuitet i bompengeneinnkrevningen også etter at dagens leieavtale for sentralsystem utløper.»

I Bompengeavtalen pkt. 2.3 står det at bompengeselskapa finansierer

«utgifter til innkreving av bompenger, herunder vedlikehold og drift av innkrevningssystem og bomstasjon(er). Selskapet finansierer også eventuelle endringer i og utskiftninger av innkrevningssystemet»

I følge Vegdirektoratet betyr dette at bompengeselskapa har plikt til å finansiera Grindgut- prosjektet, sjølv om dette ikkje har resultert i eit nytt sentralsystem.

Dagens avtaleverk heimlar at bompengeselskapa tar heile kostnaden med Vegdirektoratet sitt utviklingsprosjekt. Som ein del av bompengereforma, vert det no vurdert i Samferdselsdepartementet å gje bompengeselskapa ansvaret for val og kjøp av vegkantutstyr og sentralsystem. Statens vegvesen vil då framleis få ansvaret for samvirkningsevna, at systema «snakkar saman».

Notat

Dato: 17.03.2016
Arkivsak: 2016/412-6
Saksbehandlar: knudjuv

Til:	Utval for Miljø og samferdsel
Frå:	Fylkesrådmannen

Oversendingsforslag frå Utval for miljø og samferdsel

Møte	Oversendingsforslag i valperioden 2015-2019	Forventa svar til MISA	Svar til utval for miljø og samferdsel
19.08.15	Gustav Bahun syntet til at det i andre deler av landet var infotavlar langs vegane med kart over området, og ba om at det vert sett på dette.	April	
09.09.15	Alf Helge Greaker syntet til erfaringar i Troms med sykkelvarslar ved tunnelar, og ber om oversikt over kor dette kan vere aktuelt å prosjektere her i fylket	April	
14.01.16	Gustav Bahun stilte spørsmål om når ein kan rekne med å sjå «superbussar» på fleire strekningar/ruter?	Mars	RS -/16 til utval for miljø og samferdsel 07.04.16
14.01.16	Gustav Bahun stilte spørsmål om kvifor ein prioriterer oppsetting av ny mur langs Lepsøyvegen når vegen skal leggest om innan vinteren er over	April	
14.01.16	Gustav Bahun stilte spørsmål om kva vurderingar som vart gjort når ein venta lang tid med å rydda Hegglandsdalsvegen	Mars	RS -/16 til utval for miljø og samferdsel 07.04.16
14.01.16	Roald Kvamme stilte spørsmål om fylkeskommunen kan følgje opp innspelet frå Loddefjordutvalget knytt til trafikksikring i Hetlevikåsen	Mars	RS -/16 til utval for miljø og samferdsel 07.04.16
14.01.16	Marthe Hammer ba om at utval for miljø og samferdsel får ein skriftleg orientering om status for bybaneprosjektet mot Fyllingsdalen.	April	RS -/16 til utval for miljø og samferdsel 07.04.16
10.02.16	Roald Kvamme ber om skriftleg svar på spørsmålet om korleis Skyss kan sikra eit betre samarbeid med transportselskapa i spørsmål knytt til arbeidsmiljø og HMS i saker som omfatta begge partar.	April	RS -/16 til utval for miljø og samferdsel 07.04.16
10.02.16	Geir Angeltveit stilte spørsmål om kva planar Skyss og opplæringsavdelinga har for å sikre tilgjengeleg kollektivtilbod for elevane i fylket, som gjev dei reell	April	

	valmogelegheit		
10.02.16	Geir Angeltveit stilte spørsmål om ein kan få avklart vegstatus på Storesvingen mot Rubbestadneset på Bømlo, og om det er mogeleg å få veglys som eit trafikksikringstiltak for sykklistar og gåande	April	
10.02.16	Natalie Golis stilte spørsmål om kva status er på innføring av kortbetaling på Hardangerbussen.	April	
10.03.16	Astrid Århus Byrknes stilte spørsmål om strekninga Seim – Feste på Fv 402, som ikkje er på lista over punktutbetringar, kan vurderast med andre midlar.	April	RS -/16 til utval for miljø og samferdsel 07.04.16
15.03.16	Roald Kvamme stilte spørsmål om korleis lærlingeklausulen til Hordaland fylkeskommune blir praktisert i nye kontraktar ved bussanbod.	April	

Notat

Dato: 23.02.2016
Arkivsak: 2016/412-3
Saksbehandlar: knudjuv

Til: Utval for miljø og samferdsel

Frå: Fylkesrådmannen

Hegglandsdalsvegen i Os - spørsmål om tidsbruk knytt til rydding av veg

I møteboka frå samferdselsutvalet sitt møte 14. januar 2016 er det teke inn fylgjande oversending frå representanten **Gustav Bahus (Frp)**.

«Hegglandsdalsvegen i Os kommune var stengd i fleire dagar pga. at nokre tre bles over vegen. BKK tok sin del i løpet av timar, medan Statens vegvesen/operatørar vurderte det for farleg å rydde vegen.»

Ber om kva for vurderingar som vart gjort når ein kunne la det gå så lang tid. Vegen er m.a. utrykningsveg for både brann og legevakt i samarbeidet mellom Os og Samnanger.»

Vedlagt er brev frå Statens vegvesen med svar på oversendinga.

Fylkesrådmannen har ingen ytterlegare kommentarar til saka.

Statens vegvesen

Hordaland fylkeskommune
Postboks 7900
5020 BERGEN

Behandlende enhet:
Region vest

Saksbehandler/telefon:
Knut Helge Olsen / 55516534

Vår referanse:
16/21401-2

Deres referanse:

Vår dato:
10.02.2016

Fv. 137 Hegglandsdalsvegen i Os – Spørsmål om tidsbruk knytt til rydding av veg

I møte i Miljø- og samferdsleutvalet, Hordaland fylkeskommune, den 14. januar 2016, stilte Gustav Bahun (FrP) følgende spørsmål:

«(...) Hegglandsdalsvegen i Os kommune var stengt i fleire dagar pga. at nokre tre bles over vegen. BKK tok sin del i løpet av timar, medan Statens vegvesen/operatørar vurderte det for farleg å rydde vegen.

Ber om kva for vurderingar som vart gjort når ein kunne la det gå så lang tid. Vegen er m.a. utrykningsveg for både brann og legevakt i samarbeidet mellom Os og Samnanger. Ber om skriftleg svar."

Spørsmål gjeld Fv. 137 Hegglandsdalsvegen i Os kommune. Det er statens vegvesen som forvaltar drifts og vedlikehaldsansvaret for denne strekninga på vegne av Hordaland fylkeskommune. Endeleg ansvar for avgjerda om å halde vegen stengt ligg til Statens vegvesen.

Melding om tre over vegen nord for Hegglandsdalen barneskule blei registrert kl. 07:14 30. desember 2015. Statens vegvesen er på staden kl. 08:20 og slår fast at det ligg fleire store grantre i vegbanen, og at strømkablar er vikla inn i desse trea. Den sterke vinden forsett utover dagen og Statens vegvesen vurderte situasjonen slik at det ikkje var forsvarleg å sette i gang rydding. Den 31. desember gjennomførast ny synfaring på staden. Situasjonen er framleis så utrygg at ein vel å oppretthalde avgjerda om å utsette rydding til vinden løyar. Natt til 01. januar 2016 bles det ned fleire trær på staden, men vinden løyar no mykje utover natta. Morgonen 1. januar 2016 vurderast situasjonen som trygg nok til at rydding kan starte. Vegen blei opna att kl. 14:00 med avgrensing i høgde årsaka av lågt hengande kablar.

Postadresse
Statens vegvesen
Region vest
Askedalen 4
6863 LEIKANGER

Telefon: 02030
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Nygårdsgaten 112
5008 BERGEN

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Landsdekkende regnskap
9815 Vadsø

Statens vegvesen har kontinuerleg byggherrevakt gjennom heile året. Denne vakta er i slike tilfelle i tett kontakt med driftsentreprenør på staden. Byggherrevakta støttar seg på rapportane frå staden i vurderingane kring ei eventuell stenging. I desse vurderingane kjem tryggleik fyrst.

Rydding av store vindfall er farleg arbeid og krev særskilt kompetanse. I dette høvet nytta Statens vegvesen ein skogsentreprenør med erfaring frå rydding av denne typen vindfall. Omkopling, samt utlegging av midlertidig strømkabel på bakken er eit enklare oppdrag, men med mykje etterarbeid når staden er rydda for vindfall.

Stenginga av Hegglandsdalsvegen gjennom nyttårshelga skuldast mykje stort vindfall i vegbana og sterk vind, og fare for nye trevelt samt straumførande kablar i vegen. Statens vegvesen ber om forståing for at arbeidet tok så mykje tid som det gjorde i dette høvet.

Vegavdeling Hordaland
Med hilsen

Olav Finne
Avdelingsdirektør

Olsen Knut Helge
Seniorrådgjevar

Kopi
Hordaland fylkeskommune, Samferdselavdelinga Hordaland Fylkeskommune Postboks 7900,
5020 BERGEN

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Arkivnr: 2015/6388-49
Saksbehandlar: Else-Marie Brobakke Aarø

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Utval for opplæring og helse	37/16	07.04.2016
Utval for miljø og samferdsel	43/16	07.04.2016
Utval for kultur, idrett og regional utvikling		13.04.2016
Fylkesutvalet		20.04.2016

Nærmiljø og lokalsamfunn som fremjer folkehelse i Hordaland.

Deltaking i nasjonalt kartlegging og utviklingsarbeid i åra 2015/16-2018. *Eit samarbeidsprosjekt mellom kommunane Askøy, Bømlo, Fjell, Stord og Hordaland fylkeskommune.*

Samandrag

Hordaland deltek som eit av åtte fylke i eit kartlegging og utviklingsprosjekt, som er den store nasjonale satsinga på folkehelsearbeid dei neste tre åra. Totalt deltek 40 kommunar. Budsjettmidlar er løyvd over statsbudsjettet. Hordaland er frå Helsedirektoratet tildelt to millionar kroner i tilskot det første prosjektåret. Føremålet med programmet, med prosjektperiode 2015/16 til 2018, er *Gode nærmiljø/lokalsamfunn som fremjar folkehelse*. Prosjekt skal bidra til auka kunnskap om kva som bidreg til trivsel og helse. Gjennom kvalitative metodar for medverknad skal kunnskapsgrunnlaget for kommunale plan- og utviklingsprosessar bli breiare.

I Hordaland deltek kommunane Askøy, Bømlo, Fjell og Stord i samarbeid med Hordaland fylkeskommune. Ein regional utdanningsinstitusjon/høgskule skal knytast inn mot prosjektet. Kommunane ønskjer å kartlegge eigne nærmiljø og lokalsamfunn i relasjon til folkehelse frå ulike ståstadar som samferdsel, bumiljø, sosiale møteplasser og oppvekst/skule. Kommunane utviklar lokale prosjekt i tråd med nasjonale mål og rammer.

Fylkeskommunen har rolla som prosjekteigar/utviklar for Hordaland sin del av det nasjonale oppdraget og skal legge til rette for samhandling, kompetanseheving, kunnskapsoverføring og evaluering. Breiare kunnskapsgrunnlag om kva faktorar og utviklingstrekk i nærmiljøet som kan verke inn på helsa er eit strategisk utviklingsområde knytt til delmål 2.1 i regional plan for folkehelse 2014-2025: *Gode, trygge og aktive nærmiljø for befolkninga*. Fylkesrådmannen meiner det er i fylkeskommunen si interesse og i tråd med rolla som regional utviklingsaktør innan folkehelseområdet, og bidra til arbeidsprosessar der folkehelsekartleggingar gjennom medverknad får ein meir sentral plass og tettare kopling inn mot den kommunale planlegginga.

Forslag til innstilling

1. Hordaland fylkeskommune tek regionalt prosjektansvar knytt til det nasjonale prosjektet; «kartlegging og utviklingsprosjektet Nærmiljø og lokalsamfunn som fremjar folkehelse 2015/16 til 2018», gjennom deltaking i samarbeid med kommunane Askøy, Bømlo, Fjell og Stord.
2. Hordaland fylkeskommune bidreg i prosjektet med prosjektleiing, gjennom eigeninnsats i prosjektperioden. Fylkeskommunal delfinansiering for 2015/2016 på kr 400 000,- vert dekkja innafør vedteken budsjettramme, ansvar 160324; folkehelsearbeid.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Bård Sandal
fylkesdirektør regional utvikling

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 16.03.2016

Saksutgreiing:

Fylkesrådmannen si vurdering

For fylkesrådmannen er det ei prioritert satsing at Hordaland fylkeskommune i samarbeid med hordalandskommunar deltek i den nasjonale satsinga på folkehelsearbeid. På nasjonalt nivå er det etablert samhandling mellom Helsedirektoratet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Statens vegvesen, Miljødirektoratet og Husbanken, som alle møter prosjektfylka gjennom årleg møteplass.

Dei åtte deltakarfylka samarbeider om prosjektutviklinga. Slik prosjektet er lagt opp vurderer Fylkesrådmannen prosjektet som ein utviklingsarena for folkehelsearbeid i Hordaland. Prosjektet gjev moglegheiter til å utvikle samarbeidet tverrsektorielt mellom fylkeskommunen og kommunane, og verker som ein felles læringsarena. Prosjekteigaransvaret lagt til fylkeskommunen bidreg til innovasjon og nyutvikling på folkehelseområdet med lokal forankring. I dette ligg at samarbeidsmodellen er framtidsretta og desentralisert og at ein i stor grad skal nytte kompetanse i regionen i utviklingsarbeidet. Sjølv om Hordaland fylkeskommune er prosjektansvarleg og hovudansvarleg for prosjektframdrift og for rapportering til Helsedirektoratet, så er det i deltakarkommunane utviklingsarbeidet skal skje. Prosjektkommunane er alle kyst og vekstkommunar, med noko ulikt lokalt utfordringsbilde som innsatsen vert retta mot. Auka innsikt om nærmiljø og lokalsamfunn gjennom innbyggjarinvolvering er interessant både for kommunane og for fylkeskommunen. Det er i fylkeskommunen si interesse at arbeidet med medverknad og kartlegging vert knytt sterkare til den generelle kommunale planlegginga og at folkehelseomgrepet får ein meir sentral plass her. Hordaland fylkeskommune publiserte i 2016 «Folkehelsa i Hordaland 2015 – ei kunnskapsoversikt». Alle deltakarkommunane utarbeider tilsvarande lokale dokument. Kunnskapen frå prosjektet skal nyttast ved revisjonar, særleg av dei kommunale oversiktsdokumenta.

Bakgrunn for saka

Nærmiljø- og lokalsamfunnsutvikling er dei seinare åra løfta fram som eit stadig viktigare innsatsområde og utviklingsområde i folkehelsepolitikken. Særleg gjennom folkehelsemeldingane Meld St.34 (2012-2013) «God helse og felles ansvar» og Meld St.19 (2014-2015) «Mestring og muligheter». Som eit tiltak i satsinga knytt til at helseomsyn skal få større plass i utvikling av stadar, nærmiljø og lokalsamfunn, er det sett av midlar over statsbudsjettet etter kap.719, post 60 til prosjektet. Særleg skal kunnskap om kva befolkninga sjølv opplever er viktige faktorar i eige nærmiljø for trivsel og helse, og som ikkje er tilgjengeleg frå statistikk og databankar, hentast ut. Ein føresetnad frå Helsedirektorat er deltaking frå minst tre kommunar i kvart fylke. Åtte av fjorten søkjarfylker fekk plass i prosjektet hausten 2015. For rekruttering av deltakarkommunar frå Hordaland var det open søknadsrunde sommaren 2015. Fire kommunar blei valde ut på grunnlag av ei heilskapleg vurdering.

Føremål med utviklingsarbeidet

Føremålet med prosjektet er: *Gode nærmiljø/lokalsamfunn som fremjar folkehelse*. Delmål er også sett av Helsedirektoratet. Samarbeidspartane i Hordaland skal støtte opp under desse måla. Kommunane har i tråd med overordna mål/delmål utvikla lokale innsatsområder og målområder ut i frå kommunale behov.

Forventa resultat

- Det er utvikla eit betre kunnskapsgrunnlag og meir kompetanse om faktorar som hemmar eller fremjar folkehelse i ulike lokalmiljø i Hordaland, og at innsatsen er dokumentert.
- Kommunane har døme på nærmiljøkvalitetar, kvalitative metodar og tiltak som kan nyttast vidare i det kommunale planarbeidet.
- Kommunen har fått eit betre kunnskapsgrunnlag om dei kommunale tenestene sin innsats i dei enkelte lokalsamfunna, som lokal status, utfordringar og viktige samarbeidspartar.
- Kunnskap om nærmiljø og lokalsamfunnskvalitetar er innarbeidde eller det er plan for å innarbeide i kommunale plandokument.
- Oversiktsarbeidet - og planarbeidet i kommunane har integrert meir relevante tiltak i tråd med befolkninga sine behov.

Hordaland fylkeskommune sin rolle

Hordaland fylkeskommune er søkjar og prosjekteigar. Fylkeskommunen skal samordne prosjektet regionalt, og vere overordna ansvarleg for framdrift. Fylkeskommunen står ansvarleg overfor Helsedirektoratet og skal rapportere samla på prosjektframdrift og økonomi til Helsedirektoratet årleg. Fylkeskommunen skal bidra til system for kunnskapsformidling, få fram gode døme, og til overføring av erfaring og kunnskap til andre kommunar og relevante samarbeidspartar. Vidare etablere samhandling med regionalt utdanningsmiljø om følge-med rolla og til å sikrar evaluering av prosjektet.

Fylkeskommunen skal også sikre samarbeid og forankring i prosjektet gjennom samarbeidsavtalar med kommunane. Med atterhald om signering frå alle dei inviterte kommunane er dato for ferdig underteikna avtalar sett til 30.04.2016.

Kommunane sine roller

Kommunane gjennomfører prosjektet i tråd med prosjektsøknad/plan. Etablere prosjektleiing/forankring i eigen kommune og lokal prosjektutvikling for å gjennomføre medverknadstiltak med brei tilnærming (befolkningsretta). Nyttar relevante kvalitative kartleggingsmetodar og dokumenterer bruken av desse. Utviklar system/struktur for implementering av resultat inn i oversiktsdokument og planar for å få fram innbyggjarane sine perspektiv. Deltak i og bidrar til kompetansehevingstiltak/samlingar lokalt og regionalt. Bidreg til rapportering/erfaringsdeling/evaluering av dei lokale prosjekta.

Kommunane sine innsatsområder

Askøy kommune – medverknad frå barn og unge for mobbefritt oppvekstmiljø med auka trivsel

Gjennom elevundersøkinga til kommunen kjem det fram at ein del elevar opplever at dei vert mobba eller ikkje trivast på skulen. Gjennom eit tverrsektorielt prosjektprogram med målsetting om eit mobbefritt oppvekstmiljø set kommunen søkelys på dette. Prosjekt nærmiljø og lokalsamfunn som fremjar folkehelse inngår i denne overordna satsinga i kommunen. Det skal gjennomførast ein større kvalitativ medverknadsprosess for å hente ut kunnskap som skal nyttast for å fremje eit mobbefritt oppvekstmiljø i kommunen, med fokus på trivsel og inkludering. Målgruppa er elevar på mellom- og ungdomstrinnet. Kommunen skal nytte nye metodar for medverknad i kartleggingsarbeidet som fremjer brei og representasjon og deltaking frå barn og unge. Ein håper særleg å få fram nokre av dei stemmene som ikkje blir høyrde så ofte.

Bømlo kommune - samarbeid om å identifisere nærmiljøkvalitetar i tre ulike lokalsamfunn

Bømlo kommune, med ein desentralisert busetnad, skal ha nærmiljø og lokalsamfunn som bidrar til å fremje folkehelse der folk bur. Kommunen vil kartlegge kvalitetar og utfordringar i tre ulike lokalsamfunn. Viktige spørsmål for kommunen er kva er eit godt nærmiljø/lokalsamfunn i Bømlo? Korleis nytte grendalaga i lokalsamfunna til å utvikle gode nærmiljø/lokalsamfunn? Korleis utvikle gode nærmiljø gjennom samarbeid med lag og organisasjonar? Særleg fokusområde er barn, unge og eldre. Kommunen sitt folkehelseforum med øvste administrative leiing og tre politisk valde representantar er styringsgruppe. Arbeidet skal nyttast for å til auka kunnskap og til breiare forankring av folkehelseperspektivet inn i all planlegging.

Fjell kommune – medverknad for aktiv skuleveg

Fjell kommune ønskjer å kartleggje barn sin noverande bruk av aktiv transport til skulen, med føremål om å få fleire til å gå eller sykle til skulen, og redusere biltrafikk. Ein ønskjer å få svar på om det er for farleg eller for langt å gå til nærmaste butikk, skule eller idrettsanlegg? Om kommunen kan knyte bustadområde/nærmiljø saman ved hjelp av anna type infrastruktur enn asfalterte vegar? Kvar kan det etablerast snarvegar gjennom skog og mark, og korleis kan kommunen leggje til rette for attraktive og spennande vegar som stimulerer barn og unge til meir fysisk aktivitet? Målgruppa er hovudsakleg barn og unge, men det er også ønskje om å få meiningar om kva ungdom, vaksne og eldre meiner om skuleveg og nærturterreng. Prosjektet legg opp til medverknad frå rektor, lærarar, FAU og velforeining, gjennom blant anna workshop. Gjennom appen «Trafikkagenten» skal barna gje tilbakemelding på korleis dei opplever skulevegen sin ved hjelp av enkle symbol. Prosjektet startar med 6.klasse på Bjørøy skule. Målet er andre skular i kommunen etterkvart.

Stord kommune - innbyggjarmedverknad i kommuneplanarbeid

Stord har knytt prosjektet til arbeidet med ny kommunedelplan for bydelen Sagvåg - Litlabø. Prosjektet er eit delprosjekt i planprosessen. Føremålet er breiare innbyggjarmedverknad i planarbeidet. Ei målsetjing er involvering av innbyggjargrupper som til vanleg er lite involverte i planarbeid. Prosjektet har difor valt ungdomsskulen og nærbutikken som arenaer for medverknadstiltak. Prosjektet er forankra i kommuneleiinga med Rådmannen som prosjektansvarleg. Medverknad i plan- og utviklingsarbeid er eit generelt satsings-område på tvers av fag og nivå. Brei tverrfagleg og tverrsektoriell representasjon i prosjekt- og styringsgruppe bidrar til at ny kunnskap blir spreidd både inne i kommuneorganisasjonen og blant innbyggjarane.

Styringsmodell i Hordaland

Sidan føremålet med samarbeidet i Hordaland er å delta i eit tverrsektorielt utviklingsprosjekt med målsetting *gode nærmiljø/lokalsamfunn som fremjar folkehelse* er det viktig å byggje på kommunane sine egne utviklingsbehov. Kommunane er prosjektutviklar og eigar av dei lokale prosjekta. Kommunane har bygd opp prosjektorganisasjon med god forankring og med styringsgruppe, prosjektgruppe og ulike referansegrupper. Kommunane står ansvarlege for egne prosjekt i tråd med prosjektsøknad til Hordaland fylkeskommune og rammer i samarbeidsavtale med fylkeskommunen.

Sidan Hordaland fylkeskommune er prosjekteigar overfor Helsedirektoratet er satsinga prosjektorganisert. Prosjekteigar er Fylkesdirektør for regional utvikling.

Samarbeid med regional utdanningsinstitusjon

Eit av prosjektmåla er å legge til rette for kompetansebygging med regional utdanningsinstitusjon om nærmiljø og lokalsamfunnskvalitetane si betydning for folkehelse. Det skal etablerast samarbeidsavtale med høgskulemiljø knytt til ulike følge-med oppgåver og anna samarbeid. Prosjektfylka samarbeider om modell for felles nasjonal evaluering av prosjektet.

Økonomi

Hordaland fylkeskommune fekk tildelt 2 mill. i prosjektmidlar i 2015 til prosjektutvikling. Helsedepartementet har formidla at under føresetnad av godkjenning i statsbudsjetta vil det setjast av midlar årleg i prosjektåra 2015/16/17 som kan nyttast etterskotsvis. Hordaland fylkeskommune vidareutbetalar tilskot til kommunane til prosjektutvikling, og til samarbeid med regional utdanningsinstitusjon. Det skal rapporterast årleg på prosjektframdrift og økonomi etter krav og tidsfristar sett av Helsedirektoratet. Det er stilt krav om eigenandel for deltaking både til kommunane og til fylkeskommunen.

Hordaland fylkeskommune søker om nye midlar hausten 2016 for prosjektåret 2017 i samarbeid med kommunane. Fylkeskommunen tek sikte på å søkje tilsvarande beløp – 2 millionar for 2017. Under føresetnad av godkjenning i fylkesbudsjettet for 2017, samt statleg prosjektfinansiering, vil fylkesrådmannen setje av midlar berekna opp til kr 500 000,- som fylkeskommunal medverknad i prosjektet.

Framdriftsplan - førebels

Prosjektet er under utvikling. Nedanfor derfor førebelse projektrammer frå Helsedirektoratet. Dei ulike kommunane arbeider med utvikling av lokale prosjektskildringar. Det er avvikla planmøter med prosjektgruppa. Oppstartssamling for Hordaland er planlagt medio april 2016. Første nasjonale samling for alle fylker og kommunar om metodar vert avvikla på Gardermoen mai 2016.

Fase I: 2015/16	Rekruttere og involvere kommunar, - forankring og prosjektutvikling, kompetansebygging, støtte/vegledning og tilskot. Samarbeidsavtalar. Utvikle formidlingsopplegg der døme på nærmiljøkvalitetar, metodar for å hente inn kunnskap med meir skal formidlast til kommunane. Oppstart og kartleggingsarbeid i kommunane. Rapportering - framdrift og status for dei lokale prosjekta.
Fase II: 2017	Vidareføre kartleggingsarbeid i kommunane. Bearbeide data. Innarbeide kunnskap frå utviklingsarbeidet i kommunane sitt planarbeid. Gjennomføre regionale samlingar basert mellom anna på regionale og lokale problemstillingar. Rapportering - framdrift og status for dei lokale prosjekta.

Fase III: Ferdigstilling av prosjektet. Sluttsamlingar med kompetansedeling. Evaluering i
2018 kommunane, på fylkesnivå og nasjonal evaluering. Resultatformidling. Samarbeide med andre aktørar om vidare tiltak.

Vedlegg:

- 1) Søknad til Helsedirektoratet
- 2) Tilskotsbrev frå Helsedirektoratet

Skjema er utfyllt av

Fornavn	JORUN
Etternavn	GJØRVAD
Fødselsdato	10651

Informasjon om søker

- En søknad må alltid ha én søker som har ansvaret, selv om flere samarbeider om prosjektet.
- Tilskudd som HelseDirektoratet innvilger, utbetales alltid til den virksomheten som har ansvaret.
- Dersom flere virksomheter eller organisasjoner samarbeider skal dere forklare hvem dere samarbeider med og hva samarbeidet består av.
- Med prosjektet menes i skjemaet både prosjekter, tiltak eller aktiviteter som det søkes om tilskudd til.
- Forhåndsutfyllt informasjon er hentet fra Enhetsregisteret og kan ikke endres.

Organisasjonsnummer Må være basert på en juridisk enhet.	938626367
Organisasjonsnavn	HORDALAND FYLKESKOMMUNE
Adresse	Postboks 7900
Postnr./-sted	5020 BERGEN
Organisasjonsform	FYLK
Kommunennummer Kun for kommuner.	
E-postadresse Postmottak/offisiell e-postadresse til søker.	post@hfk.no
Webadresse	www.hordaland.no
Kontonummer	52010674239

Merknad på utbetaling av tilskudd

Oppgi hvilken merknad dere ønsker på innbetalingen dersom dere får innvilget tilskudd.

Folkehelse/Lokalsamfunn

Kopiadresse

Vi sender alltid brev til hovedadressen som er hentet fra Enhetsregisteret.

Dersom dere ønsker, sender vi kopi av alle brevene til den adressen dere oppgir her.

Vi ønsker kopi av brev til annen adresse

Kontaktperson

Oppgi minst én person HelseDirektoratet kan kontakte dersom vi har spørsmål om søknaden.

Fornavn	Else-Marie
Etternavn	Brobakke Aarø
Telefonnummer Landkode og telefonnummer.	+ 47 92479790
E-postadresse	else-marie.brobakke.aaro@hfk.no

Organisasjonsstruktur

Moder-, søster- eller datterorganisasjoner

- Vi har ingen moder-, søster- eller datterorganisasjoner
- Vi har moder-, søster- eller datterorganisasjon(er)
 - Legg ved fullstendig organisasjonsoversikt
- Vi er statlig, fylkeskommunalt eller kommunalt forvaltningsorgan
 - Organisasjonsoversikt behøver ikke legges ved

Samarbeidspartnere i prosjektet

Prosjektet skal utføres i samarbeid med andre virksomheter

Skriv inn informasjon om alle andre virksomheter eller organisasjoner dere samarbeider med om prosjektet/tiltaket.

Organisasjonsnavn	Kommunenummer (kun for kommuner).
Høgskulen i Bergen	

Organisasjonsnavn	Kommunenummer (kun for kommuner).
Askøy kommune	1247

Organisasjonsnavn	Kommunenummer (kun for kommuner).
Bømlo kommune	1219

Organisasjonsnavn	Kommunenummer (kun for kommuner).
Fjell kommune	1246

Organisasjonsnavn	Kommunenummer (kun for kommuner).
Stord kommune	1221

Hva består samarbeidet av?

Kartlegging, metodeutvikling og kompetanseheving i samarbeid med Høgskulen i Bergen. I høve til kommunane, gjennomføring av prosjektet med utgangspunkt i kommunane sine prosjektsøknader. Fylkeskommunen si rolle som prosjektleiar vert å legge til rette for kartlegging, samhandling, kompetanseheving, kunnskapsoverføring lokalt, regionalt og nasjonalt. I tillegg til samarbeidspartnarane vil fylkeskommunen sin seksjon for Analyse, utgreiing og dokumentasjon ha ei sentral rolle i å bidra med dei data som allereie ligg føre og i å bistå prosjektet med å få fram nye grunnlagsdata innafor feltet nærmiljø/lokalsamfunn som fremjer folkehelse. Som prosjekteigar har Hordaland fylkeskommune ansvar for å nytte samarbeidet til å utvikle kvalitativt gode metoder i kartleggings- og medverknadsarbeidet.

Tilskuddsordning

- Kunngjøringene under Tilskudd på www.helseDirektoratet.no inneholder nødvendig informasjon for å kunne søke om tilskudd.

- Søknaden kan dere utdype i et eller flere vedlegg, dersom det er nødvendig.

Tema for tilskuddsordningen

Påvirker tilgjengelige valg i listen med tilskuddsordninger under.

Tilskuddsordning

År dere søker om å motta tilskudd

- Nytt prosjekt**
 Videreføring av prosjekt som har fått tilskudd av HelseDirektoratet

HelseDirektoratets referanse

Saksnummer merket "vår referanse" i siste brev dere mottok under ordningen.

Er det søkt om finansiering til prosjektet fra andre tilskuddsordninger i HelseDirektoratet?

Navn på tilskuddsordningene

Har virksomheten mottatt annet tilskudd/offentlig støtte de tre siste årene? Er det søkt om annet tilskudd/offentlig støtte som dere venter på svar om innvilgelse?

Oppgi hvilket år, beløp, til hvilket formål og fra hvem dere har mottatt tilskudd/støtten fra de siste tre årene. Dersom noe er gitt som bagatellmessig støtte skal det opplyses om det. Oppgi samme informasjon for søknader dere venter på svar om innvilgelse.

Hordaland fylkeskommune har mottatt 516.800, - til pilotprosjektet "SFO som nærmiljøarena".

Prosjektet gikk ut på å utvikle sammenheng mellom folkehelse og ulike faktorer i nærmiljøet samt å bidra til kompetansebygging om korleis nærmiljøfaktorer kan fremje helse og trivsel. Hordaland valgte SFO som nærmiljøarena. Målområde for prosjektet var : Gode, trygge og aktive uteområde i SFO/nærområde og gode og trygge rammer for SFO-måltid inne og ute. 3 kommuner var med og i alt 7 SFO-er.

Prosjektbeskrivelse

- Beskriv prosjektet, tiltaket eller aktiviteten dere søker om tilskudd til, og målene med dette.
- Helsedirektoratet legger særlig vekt på måloppnåelse i prosjektene ved vurdering av søknadene.

Tittel for prosjektet

Skriv inn en tittel som er beskrivende for prosjektet - maks 100 tegn.

Nærmiljø og lokalsamfunn som fremjer folkehelse i Hordaland

Kort oppsummering

Skriv en kort oppsummering av prosjektet/tiltaket og hva tilskuddet skal brukes til.

Prosjektet skal kartlegge nærmiljø og lokalsamfunn i relasjon til folkehelse i 4 kommuner frå ulike ståstad som samferdsel, bomiljø, sosiale møteplasser og aktivitetsområder. Tilskuddet skal brukes til kartlegging, metodeutvikling, kompetanseheving og erfaringsdeling.

Bakgrunn for prosjektet

Beskriv hvorfor prosjektet er nødvendig og beskriv prosjektets eventuelle historikk i korte trekk.

I søknadane frå dei fire kommunane har dei synleggjort folkehelseutfordringar som har samanheng med nærmiljø- og lokalsamfunnsutviklinga. Kommunane peiker på ei naudsynt og ønska utvikling innafor ulike område i eigen kommune der gode metodar for medverknad og kartlegging vil vere avgjerande for ei god vidare utvikling. Det er i fylkeskommunens interesse at arbeidet med medverknad og kartlegging vert knytt sterkare til den generelle kommunale planlegginga og at folkehelseomgrepet for ein meir sentral plass. I kommunane sin motivasjon for deltaking ligg det og ein intensjon om å få meir kunnskap om korleis lokalsamfunna påverkar folkehelsa og om metodar for medverknad som grunnlag for gode plan- og beslutningsprosesser. Kommunane sin bakgrunn for å delta i prosjektet er meir detaljert beskrive i beslutningsnotatet.

Målene for året dere søker om tilskudd

Hva vil dere oppnå dersom dere får innvilget tilskudd?

Mål 1

Hordaland fylkeskommune og kommunane legg hovudmål og delmål utarbeidd av Helsedirektoratet til grunn for kartleggings- og utviklingsarbeidet.

Hovudmål frå Helsedirektoratet:

Gode nærmiljø og lokalsamfunn som fremjar folkehelse.

Delmål.

- Betre kvalitative utfordringsoversikter på folkehelseområdet som kunnskapsgrunnlag for kommunale plan- og avgjerdsprosesser.
- Betre kunnskap om kva som bidrar til livskvalitet og trivsel, og om korleis folk har det i lokalsamfunna.
- Utvikling av eigna metodar i medverknadsarbeidet.
- Legge grunnlag for konkrete tiltak i samsvar med lokale folkehelseutfordringar.
- Tilrettelegging for kompetansebygging med regionale utdanningsinstitusjonar om nærmiljø og lokalsamfunnskvalitetane si betyding for folkehelse.

Vi ønsker å oppnå:

Hordaland fylkeskommune:

- Hovudaktivitetar/Tiltak: (for detaljar sjå pkt 15 framdriftsplan).
 - o Etablere prosjektorganisasjon
 - o Samlingar: lokalt, regionalt og nasjonalt
 - o Kompetanse/utviklingsarbeid kommunar
 - o Sluttrapportering og evaluering

Kommunane Askøy, Fjell, Bømlo og Stord:

- Aktivitetar/Tiltak:
 - o Etablere prosjektleiing
 - o Vidareutvikle prosjektet/handlingsplan/strategiar for medverknad lokalt
 - o Kompetansehevingstiltak/samlingar lokalt og regionalt
 - o Mobiliseringsarbeid i nærmiljøa – orientering om utviklingsarbeidet
 - o Utvikling av kartleggingsmetodikk – prøve ut metodar
 - o Gjennomføre medverknadstiltak med brei tilnærming
 - o Analyse/resultat bearbeiding
 - o Utvikle system/struktur for implementering av resultat inn i plan og oversiktsdokument – integrere innbyggjarane sine perspektiv
 - o Utforme tiltak for implementering i kommunale planar
 - o Rapportering/erfaringsdeling
 - o Evaluering

Metoder, kunnskap eller erfaring

Beskriv hvilke teorier/faglige metoder dere benytter i prosjektet eller hvilken kunnskap/erfaring dere bygger på.

Hordaland fylkeskommune ønsker å få frem aktiv involvering av innbyggerne for å mene noe om hva som fremmer og hemmer gode nærmiljø. Utgangspunkt for metodevalg vil innebære at folk bør møtes der de pleier å være.

Mulige metoder i denne kartleggingen kan være:

Barnetråkk, - dette er ein metode for å snakke med barn og unge om deira fysiske omgjevnader, og korleis desse kan betrast. Barnetråkk kan til dømes gjennomførast ved at barn tas med på vandring i nærrområde og får uttale seg om kva dei opplever av kva som er bra og ikkje bra i nærmiljøet. Denne metoden kan vidareutviklast til og å gjelde dei som ikkje kjem på folkemøter og gjestebod. Eit særskilt tilpassa tilbod til dei som treng ein ekstra «dytt» for å komme på folkemøter.

Trafikkagenten.no, - her teiknar dei på kartet kor dei oppheld seg og kva som fungerer/er bra vs kva som ikkje fungerer/er dårlig.

Gjestebod/ velge gjestebodvertar som inviterer sine vener og bekjente til samtale rundt eit valt tema. For dei som ikkje vanlegvis deltek på folkemøter.

Folkemøter / stands der folk ferdes

HFK har siden 2007 hatt eit 30-talls lokalsamfunnsutviklingsprosjekt der det er utvikla ein eigen metode for medverknad og brei mobilisering, LivOGLyst-metoden. I høve til KMD-programmet LUK – Lokal samfunnsutvikling i kommunane vart det skipa eit 10 vektalls studium i samfunnsentreprenørskap som kommunane i dette prosjektet truleg vil kunne nyttiggjere seg. Det er naturleg å trekke på desse tidlegare gode røynslene.

Tiltak 1

Dato/måned

Tiltak

Sjå tiltaksplanar i vedlegg 2

Risikofaktorer

Hvilke faktorer gjør det usikkert at dere skal nå målene, selv om dere mottar tilskudd fra Helsedirektoratet?

Risikofaktor 1

I dette prosjektet vurderer vi risikoen for manglende gjennomføring som liten. I kommunane er prosjektet tufta på kommunane sin trong for utvikling innafor område dei har valt sjølve. Dei har teke utgangspunkt i oppgåver og arbeidsområde dei likevel ville gått inn i, og som dei no kan gjere kvalitativt betre i eit slikt samarbeid. Kommunane legg og vekt på god politisk, administrativ og fagleg forankring som gir status til prosjektet.

I Hordaland fylkeskommune er prosjektet forankret hos fylkesdirektøren for regional utvikling og arbeidet med å bistå kommunane i kartlegging og metodeutvikling for utvikling av nærmiljø/lokalsamfunn har tradisjonelt hatt høg prioritet. Å knyte folkehelse nærare til, er ei naturleg vidareutvikling som kan styrkast gjennom dette prosjektet.

Kontrolltiltak

Beskriv de interne og eksterne kontrolltiltak hos dere som skal sikre korrekt rapportering og at målene nås. Beskriv om de gjennomføres allerede eller er planlagte.

Interne kontrollaktiviteter, internrevisjon, autorisert/ikke autorisert revisor, andre offentlige tilsyn, Riksrevisjonen, evaluering og systematisk kvalitetssikret dokumentasjon er eksempler på kontrolltiltak som kan øke sikkerheten for at målene nås.

Kontrolltiltak - økonomi: Fylkeskommunen vil opprette eige prosjektnummer i rekneskapsystemet. Hordaland fylkeskommune kan gjennom regnskapssystemet ØKO-FOKUS hente ut rapporter på alle regnskapsnivå. Hordaland fylkeskommune har gode system for revisjon, god internrevisjon og autorisert revisor ved Deloitte.

Politisk kontroll ved Kontrollutvalet. Det er offentlig innsyn i alle dokument.

Tildeling av midlane vidare til deltakarkommunane vil skje i form av tilsegnsbrev. Kriterier her vil byggje på Helsedirektoratet sine formular for tilskotsordningar. For samarbeid med Høgskulen i Bergen vil samarbeidsavtale ligge til grunn.

Kontrolltiltak på rapportering og måloppnåing: Helsedirektoratet sine krav slik dei er skisserte i utlysningsteksten for ordninga vil ligge til grunn. Form og tidspunkt for rapportering og måloppnåing vil bli innarbeidd i samarbeidsavtalar med kvar deltakarkommune.

For samarbeid med Høgskulen i Bergen vil samarbeidsavtale ligge til grunn for når og på kva HiB skal rapportere.

Merknader til søknaden

Budsjett**Inntekter**

Skriv alle beløp i hele kroner. Angi 0 dersom en kategori er uaktuell.

Søknadsbeløp	2 000 000
Egenfinansiering - forpliktende	1 400 000
Sum inntekter	3 400 000

Utgifter

Opggi budsjett for hele søknadsbeløpet og egenfinansiering på følgende kategorier.

Helsedirektoratet gir ikke tilskudd til alle typer utgifter under alle ordninger - se kunngjøringen.

Dersom dere får tilskudd, må dere kunne rapportere på disse utgiftskategoriene i tillegg til å sende inn relevante regnskapsrapporter som følger deres inndeling av regnskapet.

Opggi alle beløp i hele kroner. Angi 0 dersom en kategori er uaktuell.

Lønnsutgifter med sosiale utgifter	800 000
Reiseutgifter, arrangement, møter og konferanser	500 000
Konsulenttjenester	400 000
Trykking, publikasjoner, kunngjøringer, utsending og distribusjonskostnader	100 000
Investeringer, inventar og utstyr	0
Kontroller i kunngjøringen om det gis tilskudd til dette.	
Driftsutgifter, forbruksmateriell og kontortjenester inkludert lokaler og energi	200 000
Andre utgifter - Spesifiser	Beløp
350 000 - overføring til kvar av kommunane	1 400 000
Sum utgifter	3 400 000

Netto

Netto regnes ut på bakgrunn av det dere har oppgitt under inntekter og utgifter.

Inntekter og utgifter må være like store i budsjettet.

Sum inntekter	3 400 000
Sum utgifter	3 400 000
Netto	0

Inntekter fra andre kilder/statlige tilskudd

Når Helsedirektoratet skal behandle deres søknad om tilskudd, trenger vi informasjon om andre inntektskilder i prosjektet.

Inntekter fra andre kilder

Redegjør for hvilke andre inntektskilder dere har eller har søkt om til prosjektet (budsjettall). Oppgi hvem som bidrar med finansiering, beskrivelse av finansiering og beløp.

Kommunane bidreg i tillegg med finansiering i form av eigeninnsats.

Sjekkliste for vedlegg

Dere kan utdype søknaden i ett eller flere vedlegg dersom det er nødvendig.

Klikk fanen "Oversikt - Skjema og vedlegg" oppe til venstre for å laste opp elektroniske vedlegg.

Fullstendig organisasjonsoversikt

Elektronisk

Post

Tilleggsinformasjon til søknad

Elektronisk

Post

Dokumenter som ikke kan legges ved, sendes per post til:

HelseDirektoratet
PB 7000 St. Olavs plass
0130 Oslo
Norge

Merk forsendelsen med kvitteringsnummeret du får opplyst ved innsending av søknaden.

Godkjenning

- Søknaden skal være forhåndsgodkjent av styreleder eller den som har prokura.
- For kommuner og fylkeskommuner skal søknaden være forhåndsgodkjent av rådmannen eller den rådmannen har delegert myndigheten til.

Den som føres opp som godkjenner skal:

- Kjenne til vilkårene og kravene i kunngjøringen
- Godkjenne at opplysningene i søknaden er korrekte og et godt grunnlag for å vurdere å tildele statstilskudd

Godkjenner

Fornavn

Bård

Etternavn

Sandal

Tittel/rolle godkjenner

Fylkesdirektør for regional utvikling

Filvedlegg:

Beslutningsnotat.pdf

270815SØKNAD_Nærmiljø og folkehelse.pdf

HORDALAND FYLKESKOMMUNE

Postboks 7900
5020 BERGEN

Deres ref.:

Vår ref.:

Saksbehandler:

Dato:

15/7495-3

Rolf Hansen

20.10.2015

Innvilger tilskudd til Nærmiljø og lokalsamfunn som fremjer folkehelse i Hordaland. Statsbudsjettet 2015 kap. 719, post 60

Helsedirektoratet viser til søknad på tilskudd 27.08.2015 under tilskuddsordningen Kartlegging og utviklingsarbeid om Nærmiljø og lokalsamfunn som fremmer folkehelse.

INNVILGELSE AV TILSKUDD

Helsedirektoratet innvilger tilskudd på inntil 2 000 000 kroner til Nærmiljø og lokalsamfunn som fremjer folkehelse i Hordaland over kap. 719, post 60 på statsbudsjettet for 2015.

Tilskuddsbeløp som skal utbetales i år er 2 000 000 kroner.

Termin dato	Terminbeløp	Kapittel.post
30.10.2015	2 000 000	kap. 719, post 60

For 2015 er det bevilget 15 815 909 kroner til tilskuddsordningen. Vi har mottatt 14 søknader, og av disse har 8 fått tildelt tilskudd.

I vår vurdering har vi blant annet lagt vekt på tildelingskriterier, søknadens budsjett, forventet måloppnåelse og framdriftsplan.

14 fylker har søkt om tilskudd, 8 har fått tildelt midler. Kriterier som legges til grunn for tildeling av midler framgår av utlysningbrev og regelverk. I søknad er kriterier og måloppnåelse ivaretatt. Det er etablert samhandling mellom kommuner, fylkeskommune og forskningsmiljø. Videreutvikling av arbeid som pågår i kommunene.

Helsedirektoratet - Divisjon folkehelse

Avdeling miljø og helse

Rolf Hansen, tlf.: 24163351

Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo • Tlf.: 810 20 050

Faks: 24 16 30 01 • Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

VILKÅR FOR TILSKUDET

Mål, føringer og vilkår

Tilskuddet skal brukes i samsvar med budsjett og tiltak som er beskrevet i søknaden, regelverket for ordningen og kravene i dette brevet.

Tilskuddet skal dekke utgifter til aktivitet som retter seg mot målene.

Tilskuddet skal benyttes i samsvar med budsjett og tiltak som er beskrevet i søknaden.

Tilskuddet skal ikke dekke utgifter til

- innkjøp av utstyr eller investeringer

Tilskuddet kan ikke omdisponeres til andre formål uten skriftlig godkjenning fra Helsedirektoratet.

RAPPORTERINGSKRAV

Rapporteringsfrist

Frist for rapportering er **1. november 2016**. For prosjekter/aktiviteter/drift som går over flere år, skal dere rapportere hvert år dere mottar tilskudd. Nærmere krav til rapportering finnes nedenfor.

Det skal rapporteres i elektronisk skjema i Altinn. Lenke finner dere på www.helsedirektoratet.no/tilskudd. Når du skal søke om tilskudd eller rapportere på tilskudd, er det en fordel å ha en rolle for virksomheten i Altinn. Les mer om dette på nettsidene

Rapportering på måloppnåelse

Rapporteringen skal beskrive hvordan og i hvilken grad målene for tilskuddet er oppnådd. Dette gjør dere ved å rapportere på kriteriene for måloppnåelse.

Videre skal rapporteringen inneholde:

- Oppgaver og fremdriftsplan for det videre arbeidet

Regnskapsrapportering

Det skal føres regnskap for tilskuddet og egenfinansieringen, skilt fra det øvrige regnskapet for eksempel med en prosjektkode. Regnskapet skal kun vise hvilke utgifter som er dekket av tilskuddet og egenfinansieringen.

Regnskapet skal kunne sammenlignes med budsjettet i søknaden.

Rapporteringsmalen inneholder ferdig definerte utgiftskategorier som regnskapstallene skal føres inn i. I tillegg skal det legges ved regnskapsutskrift direkte fra økonomisystemet som viser hvilke artskonti utgiftene er fordelt på. Utskriften kan vise utgifter aggregert per art og trenger ikke å vise de enkelte bilagene. Se mer informasjon om krav til regnskapet i standardvilkårene.

Revisorkontroll

Regnskapet skal revideres av registrert revisor, statsautorisert revisor eller oppdragsansvarlig kommunerevisor (jf. § 11 i forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner) i samsvar med Den norske revisorforenings standard [ISA 805 "Særlige hensyn ved revisjon av enkeltstående regnskapsoppstillinger og spesifikke elementer, kontoer eller poster i en regnskapsoppstilling"](#). Tilskuddsmottaker må gi revisor en kopi av dette brevet før revisorkontroll.

Dersom innvilget tilskudd er høyere enn 100 000 kroner, mens forbruket er lavere enn 100 000 kroner, kan det leveres revisorbekreftelse for to år av gangen.

Krav til revisorbekreftelse gjelder ikke for:

- tilskuddsbeløp mindre enn 100 000 kroner
- tilskudd til statlige virksomheter og forvaltningsorgan underlagt Riksrevisjonens regnskapsrevisjon
- tilskudd til helseforetak, såfremt prosjektrengskapet inngår i foretakets reviderte totalregnskap
- mindre aksjeselskaper som oppfyller skatteetatens vilkår for å kunne unntas revisjonsplikt og som har registrert dette i Regnskapsregisteret

KLAGERETT

Dere har ikke klagerett på avgjørelsen. Dette følger av forvaltningsloven § 28.

AKSEPT AV VILKÅR

Tilskuddet utbetales når Helsedirektoratet har mottatt vedlagt «Aksept av vilkår». Akseptbrevet må returneres umiddelbart, og senest innen 4 uker etter mottatt brev. Innvilgelse av tilskudd kan trekkes tilbake etter en puring.

All korrespondanse skal sendes til postmottak@helsedir.no eller vår postadresse, og merkes med vår referanse 15/7495.

Vi ønsker dere lykke til med arbeidet og ser fram til å høre om resultatene.

Vennlig hilsen

Jakob Linhave e.f.
avdelingsdirektør

Rolf Hansen
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

STANDARDVILKÅR FOR TILSKUDD FRA HELSEDIREKTORATET

Gi beskjed om endringer

Helsedirektoratet må ha skriftlig beskjed så fort som mulig om endringer i mottakers adresse, kontonummer og kontaktperson. Mottakere uten faste ansatte må informere om ny leder og/eller økonomiansvarlig/kasserer.

Generelle vilkår

Anskaffes det utstyr ut over det som er forutsatt i tilskuddsbrevet, eller ut over det som betraktes som rimelig, kan Helsedirektoratet kreve at mottaker tilbakebetaler verdien når prosjektet/aktiviteten/driften er avsluttet. Investeringer og utstyr som kjøpes inn, kan regnes som Helsedirektoratets eiendom.

Utgifter til reise-, kost- og nattillegg må ikke overstige satsene i Statens reiseregulativ, jf. Statens personalhåndbok.

Lønnsmidler til mottakere som hovedsakelig finansieres av offentlige tilskudd skal ikke overstige hva som er rimelig i forhold til statlige lønninger.

Lov (forskrift) om offentlig anskaffelse og krav til kjøp av varer og tjenester

Tilskuddsmottakere som er omfattet av lov og forskrift om offentlige anskaffelser må følge denne ved bruk av tilskuddsmidler. Lovens grunnleggende krav er å sikre konkurranse, forutberegnelighet, gjennomsiktighet og etterprøvnbarhet, og at utvelgelsen skal skje etter ikke-diskriminerende og objektiv kriterier.

I noen tilfeller vil det være vanskelig å vurdere om man er omfattet av lov og forskrift. Tilskuddsmottakere som hovedsakelig er finansiert av offentlige midler (over 50 prosent) må vurdere hvorvidt de er omfattet av forskriften.

Følgende virksomheter er omfattet av forskriften jf. forskrift om offentlige anskaffelser § 1-2:

1. Forskrift gjelder statlige, kommunale, fylkeskommunale myndigheter og offentligrettslige organer og sammenslutninger dannet av en eller flere av disse
2. Et offentligrettslig organ er ethvert organ:
 - a. som tjener allmennhetens behov, og ikke er av industriell eller forretningsmessig karakter, og
 - b. som er et selvstendig rettssubjekt og
 - c. som i hovedsak er finansiert av myndigheter eller organer som nevnt i første ledd, eller hvis forvaltning er underlagt slike myndigheters eller organers kontroll, eller som har et administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan der over halvparten av medlemmene er oppnevnt av slike myndigheter eller organer.

Regnskap

Tilskuddet gis som nettotilskudd, med unntak av tilskudd til frivillige organisasjoner.

Inntekter

Regnskap som sendes til Helsedirektoratet, må omfatte alle inntekter som relaterer seg til prosjektet/aktiviteten/driften det er gitt tilskudd til. Unntaket er momskompensasjon for

frivillige organisasjoner som omtales under. Inntekter knyttet til arbeidet eller de utgiftene som er ført, skal også føres opp i regnskapet. Eksempler kan være sykelønnsrefusjoner, inntekter på salg av utstyr, varer eller tjenester.

Momskompensasjon til frivillige organisasjoner

Frivillige organisasjoner kan søke om momskompensasjon fra Lotteri- og stiftelsestilsynet. Dette er en egen tilskuddsordning, og skal holdes utenom regnskapstallet som innrapporteres for prosjektet/aktiviteten/driften. Alternativt skal momskompensasjonen merkes tydelig, slik at et eventuelt overskudd som skyldes momskompensasjon ikke trekkes fra fremtidige tilskudd eller kreves tilbakebetalt.

Tilskuddets varighet og bruk av ubrukt tilskudd

Tilskuddet er innvilget for dette året.

Bruk av ubrukt tilskudd:

1. Tilbakebetaling av tilskudd:

Hvis det på slutten av året gjenstår ubrukte tilskuddsmidler og dere ikke benytter hele tilskuddet til prosjektet/aktiviteten/driften, må ubrukt tilskudd tilbakebetales umiddelbart til Helsedirektoratets kontonummer 7694 05 12162, merket med kapittel, post og vår referanse 15/7495. Helsedirektoratet skal informeres om tilbakebetaling med e-post til tilskudd@helsedir.no merket med vår referanse 15/7495.

2. Avkortning av neste års tilskudd dersom det også søkes om nytt tilskudd:

Hvis det på slutten av året gjenstår ubrukte tilskuddsmidler og dere skal søke om nytt tilskudd det påfølgende året, kan dere enten tilbakebetale ubrukte midler eller så vil neste års tildeling kunne avkortes mot de ubrukte midlene. Dette krever en ny fullstendig søknad som sendes inn i henhold til kunngjøring og årlig søknadsprosedyre. Søknadsbeløpet må inneholde både ubrukt tilskudd og nytt tilskudd.

3. Overføring av tilskuddsmidler dersom prosjektet skal ferdigstilles/avsluttes – kun ett år:

Hvis det på slutten av året gjenstår ubrukte tilskuddsmidler og prosjektet ikke er ferdigstilt, kan det søkes om å få overført tilskuddet ett år. Dette krever en kortfattet søknad pr brev eller e-post. Saksbehandler vurderer behov for ytterligere opplysninger eller en helt ny søknad, før overføring kan behandles.

Mulige reaksjonsformer dersom mottaker gir uriktige opplysninger eller ikke bruker tilskuddet i samsvar med fastsatte betingelser

Dersom mottaker ikke opptrer i samsvar med forutsetningene gitt i tilskuddsbrevet og regelverket, kan hele eller deler av tilskuddet kreves tilbakebetalt. Mislighold kan få rettslig forfølgelse.

Generelle vilkår

Eventuelle investeringer og utstyr som kjøpes inn, regnes som Helsedirektoratets eiendom. Anskaffes det utstyr ut over det som er forutsatt i tilskuddsbrevet, eller ut over det som

betraktes som rimelig, kan Helsedirektoratet kreve at mottaker tilbakebetaler verdien når prosjektet/aktiviteten/driften er avsluttet.

Utgifter til reise-, kost- og nattillegg må ikke overstige satsene i Statens reiseregulativ, jf. Statens personalhåndbok.

Dokumentinnsyn

Mottaker har rett på innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Tilsyn eller kontroller

Rapporter/resultat fra relevante offentlige tilsyn eller kontroller skal sendes inn fortløpende til Helsedirektoratet.

Kontroll av tilskuddsmottakere og dokumentasjon

Helsedirektoratet krever at regnskapsdata og dokumentasjon av opplysninger som ligger til grunn for søknaden eller rapporteringen, skal oppbevares for kontroll i minimum 10 år etter tilskuddet ble mottatt.

Helsedirektoratets forbeholder seg retten til å kontrollere at tilskuddet brukes etter forutsetningene, og skal ha adgang til å undersøke alle dokumenter og steder som vi måtte kreve, hos tilskuddsmottaker og deres samarbeidspartnere, jf. bevilgningsreglementet § 10.2. Har Helsedirektoratet delegert ansvaret for tilskuddsforvaltningen til andre, tar vi også forbehold om deres rett til kontroll.

Riksrevisjonen har adgang til å kontrollere om tilskudd brukes etter forutsetningene, hjemlet i lov om Riksrevisjonen § 12, 2. ledd.

Kunngjøring av tilskudd

Kunngjøring med søknadsfrist publiseres under www.helsedirektoratet.no/tilskudd. På nettsidene våre kan dere abonnere på kunngjøringer.

AKSEPT AV VILKÅR

Akseptbrevet må returneres umiddelbart, og senest innen 4 uker etter mottatt brev.
Brevet skal sendes i retur til:

Helsedirektoratet Postboks 7000 St. Olavs plass 0130 Oslo	Eller i skannet versjon til postmottak@helsedir.no
---	---

Vår ref: 15/7495-3

HORDALAND FYLKESKOMMUNE
Postboks 7900
5020 BERGEN
Org.nr.: 938626367

Innvilget beløp: 2 000 000
Beløp til utbetaling: 2 000 000

Kontonummer 52010674239
IBAN-nummer (dersom bank er utenfor Norge)
BIC/Swift-kode (dersom bank er utenfor Norge)
Kontoens valuta (dersom bank er utenfor Norge)
Kontaktperson, telefonnummer og e-postadresse for økonomiansvarlig
Utbetalingen til mottaker bes merket med Folkehelse/lokalsamfunn

Aksept av vilkår:

- HORDALAND FYLKESKOMMUNE aksepterer vilkårene for tilskuddet i tilskuddsbrev av 20.10.2015 med tittel Innvilger tilskudd til Nærmiljø og lokalsamfunn som fremjer folkehelse i Hordaland. Statsbudsjettet 2015 kap. 719, post 60.
- HORDALAND FYLKESKOMMUNE bekrefter at dette skjemaet gir riktige opplysninger om konto eid av tilskuddsmottaker, og at Helsedirektoratet varsles ved endringer.

Sted, dato og signatur

Bekreftelsen skal undertegnes av styreleder eller den som har signaturmyndighet (prokura). For kommuner og fylkeskommuner skal bekreftelsen undertegnes av rådmannen eller den som har fått delegert myndighet.

Arkivnr: 2016/1308-2

Saksbehandlar: Gudrun Mathisen, Snorre Waage, Helge Inge Johansen

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Utval for miljø og samferdsel	44/16	07.04.2016
Utval for kultur, idrett og regional utvikling		13.04.2016
Fylkesutvalet		20.04.2016

Overvatn i byar og tettstader. Fråsegn til NOU 2015:16

Samandrag

Klima- og miljødepartementet har på høyring NOU 2015:16 Overvann i byer og tettsteder - som problem og ressurs. Meir intens nedbør aukar utfordringane med handtering av overvatn. Klimaendringane er viktigaste årsak. Auka fortetting og nedbygging av naturlege areal forsterkar problema, og påfølgjande skadar på bygg og anlegg fører til store samfunnsmessige kostnader. Betre planlegging er den beste måten å handtere problema på, m.a. ved å bruka naturen sine eigne metodar til å handtere vatn – opne naturlege vassvegar, sikre og legge til rette for grøntareal og vegetasjon og ikkje tette igjen alle overflatar. Utgreiinga gir oversikt over utfordringar, verkemidlar og rammetilhøve for handtering av overvatn. Avleiing og forureining av vatn frå vegar, inklusiv fylkesvegar, vert også vurdert. Det er forslag til endringar i Plan- og bygningslova, klårgjering av kommunane sitt ansvar og korleis auka kostnader kan finansierast gjennom gebyr.

Fylkesrådmannen meiner utgreiinga er god og tar opp eit viktig samfunnsproblem for byar og tettstader.

Forslag til innstilling

1. Hordaland fylkesutval meiner at NOU 2015:16 Overvann i byer og tettsteder gir ei god oversikt over utfordringane med auka overvatn.
2. Fylkesutvalet er positiv til at handtering av overvatn vert forankra i kommunane og at deira mynde vert styrka gjennom endringar i plan- og bygningslova.
3. Fylkesutvalet er positiv til at auka kostnader for kommunane skal kunne gebyrfinansierast. Den økonomiske ansvarsbyrden bør likevel kunne fordelast på fleire aktørar enn kommunane.
4. For å sikre at handtering av overvatn vert tatt med i planlegginga av veganlegg, bør ein vurdere å ta det inn som ei føresegn i PBL. Statens vegvesen sine handbøker bør i større grad enn i dag sette krav/kriteria til korleis overvatn på vegane skal handterast.
5. Det er behov for meir kompetanse i kommunesektoren på handtering av overvatn. Eit opplegg for opplæring må inkludrast i det vidare arbeidet frå departementet si side.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Bård Sandal
fylkesdirektør regional utvikling

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Vedlegg: sjå

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-nou-201516-overvann-i-byer-og-tettsteder/id2472531/>

Fylkesrådmannen, 18.02.2016

Klima- og miljødepartementet har sendt på høyring NOU 2015:16 Overvann i byer og tettsteder - som problem og ressurs. Høyringsfrist er 3. mai 2016. Regjeringa sette i 2014 ned eit utval med mandat mellom anna å klårgjere kommunane sine rammetilhøve og ansvar når det gjeld overvatn.

1. NOU2015:16 Overvann i byer og tettsteder

a. Problemstilling

Endra klima med meir total og meir intens nedbør vil auke utfordringane med handtering av overvatn. Årsak til problema er samansett. Mengda overvatn skuldast både naturgitte forhold, klimaendringar og lokal, menneskeleg påverknad gjennom fortetting og andre inngrep. Storleiken på skadeverknadene avheng av korleis overvatnet vert handtert og kor sårbar busetnad og infrastruktur er. Ein anslår at totale skadekostnader på grunn av overvatn er 1,6 – 3,6 milliardar kroner årleg.

Både klimautviklinga og samfunnsutviklinga med auka fortetting kan kvar for seg auke intensiteten i avrenninga til overvatnet.

Norge må førebu seg på meir nedbør og meir intens nedbør fram mot 2100. Fortetting i byar og tettstader har vore ein del av norsk arealpolitikk sidan 1990-tallet og har mellom anna ført til at grøntstrukturar vert bygd ned og erstatta av tette flatar. Tette flater gir auka og hurtig avrenning som må handterast.

Det er kommunane som har eit hovudansvar for overvasshandtering. Fleire mynde forvaltar regelverk og har ansvar for rammetilhøve som gjeld kommunane si handtering av overvatn i tettbygde område.

b. Overvatn som problem og ressurs

Utan førebyggjande tiltak forventar utvalet at kostnadene ved skade på busetnad, infrastruktur, helse og miljø vil fortsette å auke. Utvalet anslår at dei totale skadekostnadene i løpet av dei neste 40 åra kan bli i storleiken 45 til 100 milliardar kroner, dersom det ikkje vert iverksett tiltak. 57 prosent av kommunane meiner at kapasiteten i overvasssystemet ikkje er tilstrekkeleg for å handtere framtidens nedbør. 40 prosent av kommunane seier at overvassutfordringane utgjør eit stort velferds- og kostnadstrugsmål.

Det er muleg å kartlegge område som er sårbare for skader som følgje av overvatn og planlegge for gjennomføring av førebyggjande tiltak. Tiltaka bør planleggjast og dimensjonerast med omsyn til framtidige endringar i klima, havnivå og fortetting. Opne overvasstiltak kan bidra til at overvatnet går frå å vere eit problem til ein ressurs som kan utnyttast og skape gode bymiljø med blågrøne strukturar som kan infiltrere, fordrøye eller avleie vatnet utan at det påfører skade.

c. Mål og prinsipp for utvalet sine forslag

Målet for overvasshandtering er å førebygge skade på busetnad, infrastruktur, helse og miljø, og samstundes utnytte overvatn som ein ressurs. Tiltaka skal i utgangspunktet vere samfunnsøkonomisk lønsame, og overvassutfordringane bør løysast lokalt. Den enkelte har eit særleg ansvar for å handtere overvatn på eiga eigedom, men stat og kommune bør ha eit overordna ansvar. Tilnærming til overvasshandtering må ta omsyn til regionale og lokale klimaforskjellar. Regelverket må ivareta dette.

d. Hovudpunkta i utvalet sine forslag

Planføresegnene i plan- og bygningslova vert styrka, m.a. ved at kommunane får plikt til å inkludere avrenning og vassbalanse i planlegging og høve til å planlegge for gjennomføring av overvasstiltak.

Det vert endringar i plan- og bygningslova sine gjennomføringsreglar og byggesaksregler, presisering i byggesaksforskrifta og byggteknisk forskrift, og det kjem nye verkemidlar retta mot eksisterande bygnader.

Handtering av forureina overvatn. Det vert krav om systematisk tømning av sandfang i tettstader. Det er vegeigar som er ansvarleg for slik tømning, og som må ta kostnad med dette.

Avleidning av overvatn i vassdrag. Bruk av naturlege flaumvegar.

- Det vert høve for kommunane til å vedta krav om attopning av lukka vassdrag.
- Det vert plikt for kommunen til å vurdere å fastsette byggegrense på inntil 100 meter mot vassdrag.
- Forenkla saksbehandling av tiltak som er både vassdragstiltak og overvasstiltak.

Avleidning av overvatn i vegar. Bruk av konstruerte flaumvegar. Trafikkert veg eller gate kan om nødvendig tilretteleggjast for å føre overvatn etter nærare fastsetting i plan. Krava til vegar som skal brukast til slike formål må implementerast i vegnormalene.

Finansiering. Innføring av eit eige overvassgebyr. Det vert høve for kommunane til å gebyrfinansiere etablering og drift av overvassanlegg etter sjølvkostprinsippet.

Når det gjeld ansvar for skade, er utvalet delt i synet på ansvars plassering.

Sektoransvaret og fordeling av overvassoppgåver bør vidareførast. NVE bør ivareta oppfølginga av tryggleikskrav for overvatn og andre statlege forvaltingsoppgåver innan førebygging av skader som følgje av overvatn.

e. Avsluttande merknader frå utvalet

Aktiv bruk av plansystemet og systematisk oppfølging og gjennomføring av planane i tråd med utvalet sine forslag og tilrådingar vil gi god klimatilpassing, redusere skade og samstundes bidra til at overvatnet kan nyttast som ein ressurs. Forslaga vil først og fremst medføre kostnader knytt til gjennomføring av tiltak. Utvalet meiner at desse kostnadene vil tene seg inn over tid i form av redusert omfang av overvassrelaterte skader og kostnader.

2. Vurdering og merknader

a. Grunnlag for vurdering

NOU 2015:16 er vurdert av Hordaland fylkeskommune med utgangspunkt i klimaplanen, som regional planmynde og som eigar av fylkesvegane.

Klimaplan for Hordaland 2014-2030, vedteke juni 2014, har mål og strategier for klimagassutslepp, energi og klimatilpassing.

Mål for Tilpassing til endra klima:

Tilpassing til klimaendringane skal baserast på føre-vår-prinsippet, stadig meir presise grunnlagsdata og kunnskap om lokale tilhøve.

Strategi C: Betre handtering av overvatn

1. Nye utbyggingsområde skal i størst mogleg grad ha ei naturleg handtering av overvatn. Eksisterande naturareal skal nyttast til infiltrering.
2. Handtering av overvatn bør skje lokalt og desentralisert.
3. Metodar for å handtere overvatn i landbruket skal utviklast.

Retningslinjer for tilpassing til klimaendringar

5. Planlegging skal sikre handtering av overvatn, og dimensjonere avlaup m.m. for framtidig auke i nedbør.

Merknadene gjeld verkemidlar og rammar for handtering av overflatevatn (Del III) og utvalet sine anbefalingar og forslag (Del IV). NOU 2015:16 har ein god gjennomgang av gjeldande lovverk på området. Dagens praksis byr på visse utfordringar, handtering av auka overvatn i eksisterande og framtidig utbygging.

b. Handtering av overvatn i planlegging

Forslaga vil gjere klimatilpassing og handtering av overvatn meir eksplisitt i plan- og bygningslova. Dette er fylkeskommunen positive til.

Utvalet følgjer opp Stortingsmelding 33 (2012-2013) Klimatilpassing i Noreg som peikar på at det er naudsynt å sikre at kommunane har tilfredsstillande lovverk og rammer for å hindre skadeverknader frå overvatn i by- og tettstader, og at kommunar bør ha ein overordna strategi for handtering av overvatn. Fylkeskommunen er positiv til at strategiar for handtering av overvatn fyrst og fremst skal utviklast og forankrast i kommunane, der ein kjennar dei lokale høva best.

Det er usikkerheit knytt til klimatiske framtidsscenario og lokale variasjonar i nedbør. Det kan vere svært ressurs- og kostnadskrevjande for kommunane å opparbeide seg tilpassa kunnskap og data for å kunne gjere gode vurderingar i arealplanlegginga. Forskningsprosjekt «Hordaklim»¹ i regi av UniResearch, Hordaland fylkeskommune og utvalde kommunar i Hordaland, nedskalerer klimaprognooser som kan nyttast i arealplanlegginga. Målet er at ein skal auke den lokale forståinga og kompetansen om lokale klimavariasjonar og framtidige utfordringar, slik at ein kan gjennomføre ein heilskapleg, trygg og samfunnsøkonomisk hensiktsmessig arealplanlegging i kommunane.

Eit døme kan vere *overtilpassing* og *undertilpassing*; det å finne balansen mellom å bruke for mykje ressursar på tilpassing til klimaendringar som truleg ikkje vil finne stad, balansert mot kostnadene ved å ikkje gjennomføre adekvate tiltak. Fylkeskommunen meiner at utfordringane knytt til overvasshandtering er så komplekse at dei fordrar eit breitt samarbeid mellom forskingsmiljø og offentlig forvaltning, i tillegg til samarbeid på tvers av forvaltningsnivå. Det er behov for oppbygging av kunnskap og kompetanse i kommunane.

Lovforslag og merknader:

Plan- og bygningslova (og TEK10) gjev kommunane høve til å ivareta omsynet til handtering av overvatn i arealplanlegging og byggesakshandsaming. Det er betydelege utfordringar knytt til ny og eksisterande busetnad, der naturleg fordrøyande og infiltrerande overflater har vorte nedbygde (som parkeringsplass, veg, torg og annan busetnad). Allereie i dag er dette eit stort problem somme stader i Hordaland, og med auke i nedbørsmengde- og intensitet er det forventa at dei mest utsette områda vil møte auka problem med handtering av overflatevatn i framtida. Det er difor positivt at forslaga i NOU tydeleg legg opp til å styrke kommunane sine høve til å handtere overvatn gjennom endringar i plan- og bygningslova.

Det vil verte svært utfordrande, om ikkje umogleg, å hindre skader frå overvatn. Vi er positive til endringane i PBL for å styrke handtering av overflatevatn i kommunal arealplanlegging. Forslaga vil kunne bidra til å redusere dei negative ringverknadene frå auka overflatevatn i åra som kjem.

Det er samfunnsøkonomisk gunstig å planlegge godt.

Forslaga vil bidra til å auke handlingsrommet til overvasshandtering i kommunal planlegging. Dei auka kostnadene dette vil kunne medføre er mellom anna foreslått handtert gjennom kommunal tilgang til gebyrfinansiering. Dette stiller Hordaland fylkeskommune seg positiv til.

Forslaga om lovfesting av minimumsstandard til tryggleik mot overvasskader i nye utbyggingar, og førebyggjande tiltak i eksisterande busetnad, vil innebere auka mogelegheiter til styring, men òg auka ansvar for kommunane. Dette kan verte svært kostnadskrevjande for kommunane. Ein kan rekne med det vil påløpe både administrative kostnader, kostnader knytt til å betre kunnskapsgrunnlaget, og kostnader knytt til prosjektering /gjennomføring. Det vert som nemnd lagt opp til høve for gebyrfinansiering, omtala som «spleiselag» der alle bidreg.

Den dyraste utbygginga er den som vert øydelagt og må byggast på nytt. Det er hensiktsmessig, både samfunnsøkonomisk og i eit tryggleiksperspektiv, å vere føre var. Alt tyder på at auka nedbørsmengder vil gje auka overvassproblematikk i framtida. Der ein evnar å møte forventa utfordringar frå overvatn allereie i den kommunale planleggingsfasen, vil store samfunnsøkonomiske innsparingar kunne gjerast. Dette vil kome både kommunane, staten og private aktørar til gode.

Hordaland fylkeskommune meiner difor at den økonomiske ansvarsbyrden bør fordelast på fleire aktørar enn kommunane.

c. Handtering av overvatn frå fylkesvegar

Som vegeigar har Hordaland fylkeskommune ansvar, sjølv om det er Statens vegvesen som har sektoransvaret til offentlege vegar. Både kommunar og fylke har sjølvstendig ansvar.

¹ <http://uni.no/en/uni-climate/climate-services/hordaklim/>

Kapittel 10 i utgreiinga tek for seg krav for å hindre forureining til veg. ÅDT i seg sjølv er ikkje avgjerande for omfanget av forureining til veg, utforming og overflate er også viktig for forureinande stoff i overvatnet. Andre faktorar som fartsgrenser, del tungbiltransport og bruk av piggdekk er med å bidra til mengda støv som legg seg på vegen. Vi vet og at vegsalting er eit stort problem. Samla sett er alle desse faktorane viktig å ha fokus på for å redusere forureina overvatn.

Det er lagt til grunn at forureining i størst muleg grad skal stansast ved kjelda og at forureinar skal betale for nødvendige tiltak knytt til eigne utslepp, ideelt sett for å unngå at overvatnet vert forureina. Det store spørsmålet er ikkje korleis (Statens vegvesen viser til to mulege løysingar på s.103), men å ta høgde for desse problemstillingane i planlegging.

Det kviler difor eit stort ansvar på dei som planlegg, å sikre at handtering av overvatn vert tatt med i planlegginga av veganlegg. For å sikre at dette vert ivareteke burde det kanskje vore teke inn ei føresegn i PBL.

I kapittel 17 går det fram at Statens vegvesen har eit samla ansvar for å følgje opp nasjonale oppgåver for heile vegtransportssystemet (stat/fylke/kommune) og også har delansvar på miljøområdet. Det er verdt å merke seg at ein del av handbøkene/vegnormalene har teke høgde for overvassproblematikken, og i nokre av handbøkene er det fastsett krav til korleis dette skal handterast. Dette er bra, men spørsmålet er om det er tilstrekkeleg eller om det burde vore stilt strengare krav.

Utvalet sine vurderingar og tilrådingar er fornuftige. Nokre av dei er i tråd med det som er diskutert over. Kriteria og krava som er foreslått på s.180 vil vi derfor støtte oss til.

Dette vil seie at handbøkene i Statens vegvesen i større grad enn i dag må sette krav/kriteria til korleis overvatn på vegane skal handterast. Men det overordna kriteriet for å utføre tiltak når det gjelder overvatn til vegane, er at det er samfunnsøkonomisk god løysing.

Utvalet rår til at gjennomføring av dette arbeidet bør liggje hos Statens vegvesen. Dette verker fornuftig, ut i frå at dei har sektoransvaret.

3. Oppsummering

Fylkesrådmannen meiner at NOU 2015:16 Overvann i byer og tettsteder er god. Klimaendringane er den viktigaste årsaka til meir intens nedbør, medan auka fortetting og nedbygging av naturlege areal gjer naturleg avrenning vanskelegare. Den beste måten å handtere problema på, er betre planlegging der ein i størst mogleg grad brukar naturen sine eigne metodar til å handtere vatn – opne naturlege vassvegar, elvar og bekker, sikre og legge til rette for grøntareal og vegetasjon og ikkje tette igjen alle overflatar. Auka fortetting vert sett på som ei god løysing for å redusere transportbehov og utnytte utbyggingsareala betre. Då er det særskilt viktig å planleggje for ei god handtering av overvatnet, slik at det også kan verte ein ressurs.

Utfordringane med overvatn er omhandla i Klimaplan for Hordaland. FoU-prosjektet Hordaklim kartlegg nedbør i detalj i utvalte kommunar, noko som vil gje betre data for den kommunale planlegginga. Det er nyttig at NOU 2015:16 går grundig inn i dette krevjande stoffet. Utfordringane er komplekse og fordrar eit breitt samarbeid på tvers av forvaltningsnivå og med forskingsmiljø. Det er behov for meir kompetanse i kommunesektoren på feltet.

Forslaga er fornuftige om endringar i plan- og bygningslova, klårgjering av kommunane sitt ansvar og finansiering. Handtering av overvatn vert med dette forankra i kommunane og at deira mynde vert styrka. Hordaland fylkeskommune er positiv til at auka kostnader for kommunane skal kunne gebyrfinansierast. Den økonomiske ansvarsbyrden bør likevel kunne fordelast på fleire aktørar enn kommunane.

Utforminga av vegnettet, inklusiv fylkesvegnettet må gjerast med omsyn til auka overvatn. For å sikre at det vert tatt med i planlegginga av veganlegg, bør ein vurdere å ta det inn som ei føresegn i PBL. Statens vegvesen sine handbøker bør i større grad enn i dag sette krav/kriteria til korleis overvatn på vegane skal handterast.

PS 45/16 Ymse